

Dobrodošli na desnem bregu Mure

Fünkešnica

www.verzej.si | www.centerduo.si | www.marianum.si

Leto II, številka 4, december 2009

Foto: Marko Suhoveršnik

Voščilo ob praznikih

Spoštovane občanke in občani občine Veržej!

Želim Vam blagoslovljen božič z željo, da se mir in upanje, ki ju prinaša Sveta noč, naselita pri Vas in Vas spremljata vse leto, ki prihaja. Prav to prihajajoče leto pa naj Vam in vsem Vašim prinese obilo zdravja, sreče, poslovnih uspehov in osebnega zadovoljstva!

Srečno 2010!

*Župan Občine Veržej
Slavko Petovar, dipl. inž. agr.*

Spoštovani bralci Fünkešnice!

V teh božičnih dneh naj se Vas vseh dotakne mir in pravičnost, ki sta z novorojenim Zveličarjem prišla na svet. Ob tej priložnosti, se vam bralci in pisci člankov, zahvaljujem za zaupanje in za sodelovanje pri nastajanju našega skupnega časopisa Fünkešnica. Mir in Božji blagoslov v letu 2010 naj bo z vsemi, s katerimi delite in oblikujete vsakdanjo resničnost.

*Urednik Fünkešnice
Janez Krnc, dipl. etnolog, prof. teol.*

Spoštovane občanke in občani Občine Veržej!

Pošteno smo že zakorakali v praznični mesec december, ki pa je letos precej drugačen od prejšnjih. Če je bil v preteklosti december čas pričakovanja, upanja, kovanja načrtov za prihodnost, pa je danes pri ljudeh čutiti precejšnjo mero zaskrbljenosti, negotovosti in strahu pred tem, kaj prinaša prihodnost. Več kot očitno je, da je kriza prodrla v vse pore našega življenja in nas vse skupaj tudi psihološko precej obremenila.

Tudi v naši občini se krizi nismo mogli izogniti. Čutimo jo na različnih področjih, od povečanega števila brezposelnih in povečanih stisk občanov, do povečanih socialnih transferjev, kar se posledično odraža v proračunu naše občine. Pa vendarle kljub vsemu s pogumom in optimizmom zrem v prihodnost naše občine.

Občinski svet je na svoji zadnji seji v prvem branju sprejel proračun za leto 2010, ki nam daje podlago za pozitivno razmišljanje. Proračun zagotavlja vsa potrebna sredstva za delovanje občine na vseh ravneh, kot so socialna varnost, predšolska in šolska vzgoja, skrb za starejše občane, področje kulture, športa, gasilstva in društvenega življenja.

Investicijski del poleg investicijskega vzdrževanja lahko razdelimo na tri ključna področja: vodooskrba na celotnem področju Občine Veržej,

izgradnja turistične infrastrukture v Banovcih in adaptacija in dograditev Osnovne šole Veržej.

Področje vodooskrbe je zagotovo najpomembnejše in bo imelo v naslednjem letu prioriteto, saj se zavedamo pomena zdrave pitne vode za vse občane. Tako smo poleg že izdelanih projektov za izgradnjo vodovoda v Banovcih in dokončanje izgradnje vodovoda v Veržeju naročili še izdelavo projektov za novogradnjo vodovoda v Bunčanih. Pričakujemo pridobitev gradbenega dovoljenja še do konca leta, prijavo na razpis za evropska sredstva v januarju in pričetek del v maju. Pri zaprtju finančne konstrukcije poleg evropskih in proračunskih sredstev pričakujemo tudi delno sofinanciranje občanov.

Druga pomembna investicija je izgradnja turistične infrastrukture v Banovcih, ki bo obsegala izgradnjo pločnikov in kolesarsko sprehajalnih stez, izgradnjo ulične razsvetljave in meteorne kanalizacije ter preplastitev cest. Začetek investicije je bil predviden že v letošnjem letu, vendar pa je prišlo do zamika investicije zaradi tega, ker ni bila realizirana novogradnja vodovoda. V letu 2010 moramo odobrena evropska sredstva porabiti, saj nas k temu zavezuje pogodba o sofinanciranju. V tem trenutku smo že v fazi izbire izvajalca del na javnem razpisu.

Tretja večja investicija je začetek adaptacije in dograditve Osnovne šole v Veržeju. Pri tej investiciji je kljub pozitivnemu sklepu o sofinanciranju s strani Ministrstva za šolstvo in šport še največ neznank. Ustanovitveni akt, ki je za našo občino velika prednost pri sofinanciranju, pa zahteva bistveno več usklajevanja in dogovarjanja z državo, ki je drugi ustanovitelj. In če se ta ustanovitelj ne zaveda dovolj resno svoje vloge in odgovornosti, je seveda postopek precej upočasnen. Kljub vsemu pričakujem, da bomo lahko pričeli z pričetkom investicije prihodnje leto jeseni.

Prav tako bomo nadaljevali s financiranjem in izvajanjem nekaterih že začelih projektov, kjer je potrebno izpostaviti dokončanje ureditve farne cerkve v Veržeju, nadaljevanje izvajanja projekta Rokodelska akademija in pa zagotavljanje sredstev za nakup nove avtocisterne za potrebe požarnega varstva v Veržeju, ki bo svečano predana svojemu namenu ob praznovanju 130. obletnice delovanja Prosto-voljnega gasilskega društva Veržej.

Proračun je trenutno v tritedenski javni obravnavi, ki bo trajala do konca letošnjega leta, zato vabim vse občane, da sodelujejo pri njegovem oblikovanju s svojimi predlogi in idejami. Osnutek proračuna je na voljo pri občinski upravi in na spletnih straneh Občine Veržej. Želim si, da bi pri pripravi tega pomembnega dokumenta sodelovala kar najširša zainteresirana javnost, in da bi na koncu sprejeli takšen proračun, ki bo imel pozitivne učinke na dvig kakovosti življenja za vse občanke in občane v Občini Veržej.

*Slavko PETOVAR, dipl. inž. agr.
župan Občine VERŽEJ*

Fünkešnica Dobrodošli na desnem bregu Mure

Uredniški odbor: Janez Krnc (glavni in odgovorni urednik), Tatjana Vokić (pomočnica urednika), Alenka Belec, Bojan Ferenc, Damjana Ferenc, Ivan Kuhar, Vito Šadl • Lektoriranje: Ivan Kuhar • Prelom in oblikovanje: Marko Suhoveršnik • Založnik: Občina Veržej • Tisk: Itagraf d. o. o. Ljubljana, december 2009 • Naklada: 500 izvodov • Fünkešnica ni naprodaj - vsako gospodinjstvo v občini jo dobi brezplačno, drugi zainteresirani pa na sedežih Občine Veržej ali TIC-a Veržej.

Občina Veržej

Ulica bratstva in enotnosti 8
9241 Veržej
T: +386 2 58 44 480
F: +386 2 58 44 488
E: obcina.verzej@siol.net
S: www.verzej.si

TIC Veržej

Zavod Marianum Veržej
Puščenjakova 1
9241 Veržej
T: +386 51 654 778
E: center.duo@siol.net
S: www.centerduo.si

Zapis z 22. in 23. redne seje občinskega sveta Občine Veržej

Med prejšnjo in to številko občinskega glasila so se člani občinskega sveta sestali na 22. in 23. redni seji.

22. redna seja je potekala 1. oktobra 2009. Na njej so člani občinskega sveta sprejeli nov Poslovnik Občinskega sveta Občine Veržej, ki ga je bilo potrebno pripraviti zaradi spremembe zakonodaje. Tako je v poslovniku določeno, da občinski svet dela na rednih, izrednih, dopisnih in slavnostnih sejah, določeno je, v katerih primerih je take seje mogoče sklicati. Poslovnik ureja tudi omejitve časa za vprašanja in pobude članov občinskega sveta (3 minute in čas za obrazložitev pobude 5 minut), dodaja Svet za preventivo in vzgojo v cestnem prometu kot stalno delovno telo občinskega sveta.

Člani občinskega sveta so na seji sprejeli Odlok o ustanovitvi organa skupne občinske uprave »Medobčinski inšpektorat in redarstvo«. Občine Ljutomer, Radenci, Razkrižje, Križevci, Sveti Jurij ob Ščavnici in Veržej so z odlokom ustanovile ta organ že 1.1.2009, vendar pa so v Službi Vlade RS za lokalno samoupravo in regionalno politiko opozorili občine na neusklajenost sprejetih odlokov, zato je bilo potrebno pristopiti k sprejetju novega odloka, pri čemer je potrebno v odloku določiti razmerje delitve obveznosti med občini ustanoviteljicami glede zagotavljanja sredstev in drugih materialnih pogojev za skupno opravljanje nalog občinske uprave, česar dosedanji odlok ni vseboval, ampak so bila ta razmerja definirana v sprejetem dogovoru o pravicah in obveznostih med občini ustanoviteljicami. V novem odloku je bilo potrebno med pravno podlago navesti odloke o organizaciji in delovnem področju občin ustanoviteljic ter terminologijo uskladiti z veljavnimi predpisi. V odloku je bilo potrebno opredeliti, kdo določa finančni načrt, način zagotavljanja sredstev skupne

uprave občin ustanoviteljic in navesti, kdo je odredbodajalec. V odloku je tudi na novo določeno, da mora imeti vodja Medobčinskega inšpektorata in redarstva najmanj visoko strokovno izobrazbo in delovne izkušnje v skladu z veljavnimi predpisi.

Župan je člane občinskega sveta seznanil s poletnim poročilom izvrševanja proračuna. Medtem, ko je bilo v prvi polovici leta zbranih 40,3 % davčnih prihodkov, 19 % nedavčnih prihodkov, 4,9 % kapitalskih prihodkov in 3,6 % transfernih prihodkov, so bili odhodki realizirani temu primerno. Tekoči odhodki so bili realizirani v 44,9 %, tekoči transferi pa v višini 46,1 %. Investicijski odhodki so bili realizirani v višini 15,7 %, kar predstavlja v celoti plačane stroške izgradnje ulične razsvetljave v Veržeju, poplačilo stroškov izgradnje kanalizacije, ki je bila izvedena lansko leto, poravnava obveznosti v zvezi z rekonstrukcijo povezovalne ceste Veržej – Banovci in izgradnjo sprehajalno-kolesarske poti Banovci – Veržej, izdatki za študije in izdelavo projektnih dokumentacij ter nadzora. Realiziranih je bilo tudi 31,6 % planiranih investicijskih transferov, kar zajema zagotovitev deleža občine pri zamenjavi strešne kritine na objektu Osnovna šola Veržej, sofinanciranje adaptacije župnijske cerkve, nabavo opreme za potrebe gasilskih društev ipd.

Prihodki so realizirani samo v 3,6 odstotnem deležu v primerjavi s sprejetim proračunom.

Osrednja točka dnevnega reda je bilo sprejetje Rebalansa proračuna Občine Veržej za leto 2009. V rebalansu je tako upoštevan nov izračun primerne porabe Občine Veržej za leto 2009, ki tako znaša 727.701,00 EUR. Na podlagi posredovanih podatkov s strani Ministrstva za finance, bo Občina Veržej v letu 2009 dobila nakazano dohodnino v višini 675.981,00 EUR. Razliko med izračunano primerno porabo in naka-

zano dohodnino predstavljata zneska finančne izravnave v višini 47.214,00 EUR. Predvideva se zmanjšanje skupnih prihodkov v rebalansu proračuna v primerjavi s sprejetim proračunom za 26,9 %. Največji razlog zmanjšanja prihodkov je posledica neizvedbe investicije v Osnovni šoli Veržej v letošnjem letu. Prav tako Občina Veržej v letu 2009 ne bo prejela evropskih sredstev iz kohezijskega sklada za sofinanciranje ureditve vodovodnega omrežja v Banovci, ampak predvidoma v prihodnjih letih. Na podlagi podpisanega aneksa med Službo Vlade Republike Slovenije za lokalno samoupravo in regionalno politiko in Občino Veržej za investicijo Rekonstrukcija povezovalne ceste Veržej – Banovci in izgradnja sprehajalno-kolesarske poti Banovci – Veržej bodo vse odprte obveznosti s strani države poravnane v letošnjem proračunskem letu. V skladu z velikostjo prihodkov je v rebalansu načrtovano tudi zmanjšanje skupnih odhodkov, in sicer za 30,2 %. Pri tekočih odhodkih se bodo zaradi projekta Rokodelska akademija povečali stroški za plače in prispevke zaposlenega. Načrtuje se povečanje tekočih transferov za 4,8 % predvsem na račun višjih odhodkov za finančne spodbude za novorojence, regresiranje prevozov otrok v šolo, regresiranje oskrbe ostarelih v domovih, subvencioniranje stannarin. Največji porast med tekočimi transferi se predvideva zaradi zagotovitve sredstev za plače novoustanovljenega Javnega podjetja Prlekija. Največji odmik med sprejetim proračunom in rebalansom je opazen pri investicijskih odhodkih, ki je posledica neizvajanja investicije pri Osnovni šoli Veržej, neizvedbe izgradnje javne infrastrukture v Banovcih, povečanja odhodkov zaradi izgradnje malega igrišča z umetno travo v Veržeju, zagotovitve sredstev za izdelavo projektne dokumentacije

za projekt Božična Prlekija – Božična vas v Banovcih ter drugih sprememb med letom. Višina rebalansa znaša 1.339.105,15 EUR.

Na 22. seji so člani občinskega sveta obravnavali in sprejeli tudi obvezno razlago Odloka o ureditvenem načrtu naselja Veržej: Odlok namreč v deseti alineji točke a) 4. člena glede pogojev za urbanistično oblikovanje območja ter arhitektonsko oblikovanje objektov določa, da se proizvodni objekti glede tlorisnih in vertikalnih gabaritov prilagajajo proizvodnji s tem, da bistveno ne odstopijo od pogojev oblikovanja celotnega območja in že zgrajenih objektov na posameznih parcelah v okolici. Navedeno določilo se nanaša na tlorisne in vertikalne gabarite objektov, ni pa posebej določila glede oblikovanja objektov, zato je razumeti, da se navedeno določilo nanaša tudi na oblikovanje objektov, ki se prav tako lahko prilagajajo proizvodnji in hkrati modernemu načinu gradnje z novimi materiali in oblikami objektov.

Člani občinskega sveta so na omejnjeni seji podprli program dela Prleške razvojne agencije in načrt zagotavljanja likvidnostnih sredstev.

23. redna seja občinskega sveta je potekala 8. decembra 2009 in je bila precej krajša od prejšnje. Na seji so potrdili program zbiranja in odvoza komunalnih odpadkov v občini Veržej za leto 2010. Zakon o varstvu okolja določa, da je ravnanje s komunalnimi odpadki, ki obsega zbiranje, odvoz, obdelavo in odlaganje ostankov obdelave komunalnih odpadkov, obvezna gospodarska javna služba, ki jo je dolžna zagotoviti lokalna skupnost. Tako izbrani koncesionar (KSP Ljutomer) vsako leto pred koncem naslednjega pripravi program zbiranja in odvoza komunalnih odpadkov v občini za naslednje leto, ki ga potrjuje občinski svet. V programu je navedeno, da se zbiranje komunalnih odpadkov izvaja na več načinov glede na vrsto odpadka in gostoto oz. načina poseljenosti območja. Ti načini so: zbiranje »od vrat do vrat«, zbiranje po skupinskih mestih, akcije zbiranja posamezne vrste komunalnih odpadkov, zbiranje po

zbiralnicah ločenih frakcij, zbiranje odpadkov na Zbirnem centru Ljutomer ter posebno naročilo za prevzem odpadkov. V programu so bili podrobneje opisani vsi načini, posebej pa je potrebno omeniti, da je v letu 2009 prišlo do temeljite spremembe sistema ravnanja s komunalnimi odpadki, in sicer tako, da se je zmanjšalo število prevzemov ostankov komunalnih odpadkov »od vrat do vrat« za polovico in nadomestilo z zbiranjem plastične, kovinske in embalaže iz sestavljenih materialov ter folij z rumeno vrečko »od vrat do vrat«. To pomeni, da se je zbiranje in odvoz odpadkov po gospodinjstvih opravljalo izmenično en teden z ostanki komunalnih odpadkov, namenjeni odlaganju, in drugi teden z zbiranjem plastične, kovinske in embalaže iz sestavljenih materialov ter folij, ki so namenjena v ponovno predelavo ali sosežig. V programu je naveden tudi letni koledar zbiranja komunalnih odpadkov, s katerim bodo pozneje seznanjeni vsi občani – povzročitelji odpadkov. KSP Ljutomer bo v času med božičnimi in novoletnimi prazniki vsem gospodinjstvom po pošti razdelil brošure z navedenim letnim koledarjem zbiranja komunalnih odpadkov.

Člani občinskega sveta so sprejeli sklep, s katerim so povišali vrednost točke za izračun nadomestila za uporabo stavbnega zemljišča v Občini Veržej za leto 2010. V letih 2007, 2008 in 2009 je vrednost točke znašala 0,008 EUR, v letu 2010 se vrednost točke poviša za 5 % in bo tako znašala 0,0084 EUR.

Na seji je bila potrjena tudi sprememba Odloka o spremembah in dopolnitvah Odloka o ustanovitvi Javnega zdravstvenega zavoda Zdravstveni dom Ljutomer. Občina Veržej je besedilo odloka sprejela kot zadnja izmed ostalih občin ustanoviteljic, v noveli odloka pa gre za spremembo 13. in 14. člena, ki določa pogoje za direktorja javnega zdravstvenega zavoda Zdravstveni dom Ljutomer ter njegove naloge. V času od uveljavitve navedenega odloka in Statuta javnega zdravstvenega zavoda Zdravstveni dom Ljutomer se je ugotovilo, da v skladu z zakonom ni nujno, da je direktor zavoda zdravnik, ampak da

Prešernov nagrajenec

Vsredo, 2. decembra je bila na Fakulteti za kemijo in kemijsko tehnologijo Univerze v Ljubljani podelitev Prešernovih nagrad na področju raziskovalnega dela. Nagrado je med drugimi prejel tudi naš občan, **Amadej Juranovič** za svoje diplomsko delo z naslovom "Sinteza in karakterizacija novih fluorescentnih derivatov naftalena". Ob njegovem dosežku mu iskreno čestitamo!

lahko to funkcijo opravlja tudi druga oseba, vendar pa v tem primeru mora zavod imeti strokovnega vodjo, ki pa mora imeti visoko izobrazbo zdravstvene smeri. Tako je v odloku sedaj dana možnost, da se pri pogoju izobrazbe direktorja omogoči tudi to, da ima direktor univerzitetno izobrazbo medicinske, pravne ali ekonomske smeri in najmanj 5 let delovnih izkušenj.

Največ časa so se člani občinskega sveta posvetili prvi obravnavi Odloka o proračunu Občine Veržej za leto 2010. Zbrani prihodki bi naj znašali 2.161.444,74 EUR, odhodki pa 2.231.802,60 EUR. Proračunski primanjkljaj bi bil pokrit z najetjem dolgoročnega kredita pri banki. Med najpomembnejše investicije, ki bi bile izvedene v letu 2010, spadajo izgradnja vodovoda v Banovcih in v Veržeu (344.000,00 EUR, izgradnja javne infrastrukture v Banovcih (720.000,00 EUR), sanacija in dograditev Osnovne šole v Veržeu (250.000,00 EUR). Občina Veržej bi naj v letu 2010 zagotovila 27.500,00 EUR za izdelavo prostorskih planov, 20.000,00 EUR za sofinanciranje gradnje zbirnega centra v Puconcih ter 20.000,00 EUR za nabavo gasilskega vozila v Veržeu.

Do druge obravnave in dokončnega sprejetja proračuna (v prvi polovici leta 2010) je občinski proračun dan v tritedensko javno obravnavo.

Gradiva občinskega sveta in zapišnike sej si lahko odslej v celoti preberete na spletnem naslovu občine www.verzej.si.

Pripravil Bojan Ferenc

Božična Prlekija

V okviru 1. javnega poziva za nabor projektnih predlogov za izvajanje »Lokalne razvojne strategije LAS Prlekija« za leto 2009 je Zavod Marianum Veržej, skupaj s preostalimi partnerji, uspešno kandidiral s projektom Božična Prlekija. V projektu tako sodelujejo še Občina Veržej, Turistično-narodopisno društvo Razkrižje in Kulturno društvo Orfej Ljutomer.

Osrednji namen projekta Božična Prlekija je med seboj vsebinsko in promocijsko povezati prireditve, ki se odvijajo na območju Prlekije v (pred)božičnem času in dvigniti kulturo praznovanja božičnih praznikov. V okviru projekta sta izdani tudi posebna promocijska zloženka in zbornik Božična Prlekija.

Izbrane prireditve:

- **Veržej:** 2. Razstava slovenskih jaslic (*nosilec: Zavod Marianum Veržej*),
- **Banovci:** Božična vas – izdelava idejne rešitve za strokovno osvetlitev in okrasitev vasi (*nosilec: Občina Veržej*),
- **Razkrižje:** Božična noč ob Ivanovem izviru (*nosilec: TND Razkrižje*),
- **Ljutomer:** Božični koncert - Haydnova maša (*nosilec: KD Orfej Ljutomer*).

Cilji projekta:

- povezati obstoječe inovativne in raznovrstne kulturne prireditve v (pred)božičnem času v Prlekiji,
- omogočiti obisk in sodelovanje na prireditvah čim širšemu krogu javnosti,
- povečati prepoznavnost Prlekije v širši slovenski in mednarodni javnosti,
- izboljšati kvaliteto obstoječih (pred)božičnih prireditvev (primeri dobrih praks za druge slovenske regije).

Trajanje projekta:

september 2009 – januar 2010 (dvofazni projekt)

Stopnji sofinanciranja:

50% (neprofitne naložbe) in 100% (drugi neprofitni projekti)

Projekt spodbuja prepoznavanje duhovne in kulturne dediščine kot vira kvalitetnih, prepoznavnih javnih prireditvev, trajnostnega razvoja in kakovosti na širšem kulturnem, socialnem in gospodarskem področju. Poudarja vrednote in možnosti dediščine za trajnostni razvoj in kakovost življenja v ruralnem območju. Ohranja in širi tradicionalna znanja (razstava in rokodelske delavnice izdelave jaslic), ljubiteljsko kulturo (gledališka predstava, klasični koncert) ter omogoča integriranje okoljevarstvenih načel pri razvoju dediščine (jaslice iz naravnih materialov, naravi prijazna osvetlitev / okrasitev jaslic na prostem, prizorišča v naravnem okolju).

BOŽIČNA PRLEKIJA

Razstava slovenskih jaslic v Veržeju

od 4. 12. 2009 do 7. 1. 2010,
vsak dan od 8.00 do 12.00 in od 15.00 do 17.00
v Kovačičevi dvorani zavoda Marianum.

Zavod Marianum Veržej
Puščenjakova ulica 1
9241 Veržej
T: 02 588 90 60 ali 041 357 640
E: janez.krnc@salve.si
S: www.marianum.si

Božična noč na Razkrižju

v četrtek, 24. 12. 2009, ob 19.00
v soboto, 26. 12. 2009, ob 18.00
v soboto, 2. 1. 2010, ob 18.00.
Predstava na prostem pri Ivanovem izviru.

Turistično narodopisno društvo Razkrižje
Šafarsko 42
9240 Ljutomer
T: 02 584 99 12
E: tic@razkrižje.si
S: www.razkrižje.si

Božična vas v Banovcih

od 15. 12. 2009 do 7. 1. 2010.
Ogled jaslic na dvoriščih hiš.
28. 12. ob 19.30 – koncert na vasi.

TIC Veržej
Puščenjakova ulica 1
9241 Veržej
T: 051 654 778
E: center.duo@siol.net
S: www.centerduo.si

Božični koncert v Ljutomeru

Komorni zbor Orfej
v soboto, 9. 1. 2010 ob 20.00
v cerkvi sv. Janeza Krstnika

Komorni zbor Orfej Ljutomer
Mestni breg 2
9240 Ljutomer
E: info@orfej.si
S: www.orfej.si

Vabljeni!

Božična Prlekija vas pričakuje.

Izbrane prireditve so se na projektne območju v predhodnih letih sicer že izvajale, vendar vsaka posebej. Inovativnost projekta je v tem, da se bodo izbrane prireditve prvič vsebinsko in promocijsko povezale, nadgradile v kvaliteto in strokovnosti ter vpeljale načelo interdisciplinarnosti pri zasnovi in realizaciji prireditev.

Evropski kmetijski sklad za razvoj podeželja: Evropa investira v podeželje
Projekt sofinancira Evropska Unija

Slovarček pojmov

Lokalna akcijska skupina (LAS) predstavlja lokalno javno-zasebno partnerstvo na opredeljenem podeželskem območju in je sestavljena iz predstavnikov 3 različnih socio-ekonomskih sektorjev (javne institucije, gospodarstvo in civilna družba). LAS spodbuja trajnostni razvoj z združevanjem razpoložljivih človeških in finančnih virov ter spodbujanjem lokalnih akterjev k izvajanju skupnih projektov in večsektorskih ukrepov. Vključevanje različnih partnerjev omogoča prilagoditev kmetijskega sektorja, povečuje skrb za okolje, diverzifikacijo dejavnosti na podeželju in kakovost življenja. Ker gre pri LAS-ih za pomembno vlogo povezovanja in vključevanja lokalnih partnerjev tako v načrtovanje kot uresničevanje razvoja tega območja, je LAS odprt za vse tiste, ki imajo željo aktivno sodelovati pri udejanjanju skupnega razvoja in sprejmejo pravila delovanja.

LAS Prlekija je z Odločbo Ministrstva za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano z dne 15.04.2009 pridobila status delujoče lokalne akcijske skupine na območju enajstih občin Prlekije: Apače, Gornja Radgona, Križevci, Ljutomer, Ormož, Radenci, Razkrižje, Središče ob Dravi, Sveti Jurij, Sveti Tomaž in Veržej.

Pobuda LEADER je 4. os Programa razvoja podeželja RS za obdobje 2007-2013, ki teži k uresničevanju razvojnih programov na lokalnem nivoju, na predlog in s pristopom lokalnega prebivalstva. Z izvajanjem razvojnih projektov po načelih LEADER so odločitve o lokalnem razvoju prenesene na lokalni nivo in temeljijo na razvojnih potrebah in potencialih posameznega območja. Partnerski pristop LEADER izvajajo lokalne akcijske skupine.

LOKALNA RAZVOJNA STRATEGIJA (LRS). Za možnosti koriščenja sredstev iz četrte osi Programa razvoja podeželja RS – osi Leader, je potrebno izdelati Lokalno razvojno strategijo. Ta je krovni strateški dokument in podlaga za razvoj območja, ki ga pokriva LAS. Njen namen je oblikovati razvojne usmeritve območja v programskem obdobju 2007-2013.

Vira:

- Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano RS / Program razvoja podeželja 2007-2013 / Os 4 – LEADER, spletna stran: <http://www.mkgp.gov.si>

- LAS Prlekija, spletna stran: <http://www.prlekija.com/lasprlekija/>

Tatjana Vokić

Turistični ponudniki občine Veržej se predstavijo

Čebelarstvo in turizem - z roko v roki

Tokrat vam v turističnem utripu Občine Veržej predstavljamo Čebelarstvo in turistično kmetijo Šalamun. Pogovarjali smo se z Damijanom Šalamunom, organizatorjem turizma, ki skupaj s pomočjo vseh članov družine vodi kmetijo.

Kako se je pri Šalamunovih vse skupaj začelo s ponudbo turistične dejavnosti?

Pri nas je bila osnova za turistično dejavnost dolgoletna tradicija čebelarstva z večjim številom čebeljih družin. Ker pridelamo večjo količino medu, ga tudi ponujamo gostom Term. Že dolgo časa smo tako prisotni v turističnem dogajanju v Banovcih, saj smo turizem ljudje in niso samo sobe, ki nas naredijo za turistične ponudnike. Večina gostov, ki pride k nam, nas pozna po medu in medicini, ki jo vsakemu ponudimo kot dobrodošlico. Tudi v Terme Banovci že dalj časa hodimo degustirat in prodajat med in medico, v tem božično-novoletnem času, pa nas animatorji s term večkrat povabijo, da pri njih spečemo

posebne medenjake, naredimo kakšne sveče s čebeljega voska, pri tem še zavrtime kakšen film o čebelarstvu in tako animiramo goste. Takšna dodatna ponudba pa koristi obema stranema.

Naše čebelarstvo smo želeli nadgraditi, zato smo se odločili, da bomo dogradili še apartmaje. Gradnja se je začela jeseni 2006 leta. Dve leti smo gradili in že decembra 2007 smo imeli zgrajeno in dokaj opremljeno to turistično kmetijo. 12. marca 2008 pa smo potem dokončno opremili sobe in apartmaje, jedilnico ter teraso, da smo lahko začeli poslovati. Gostje se radi vračajo, saj se trudimo da smo prijazni, imamo dokaj ugodne cene, obilne zajtrke, posebna ponudba pa so res čebelarstvo in zajčki.

Foto: arhiv družine Šalamun

Foto: arhiv družine Salamun

Kožuhaje pri Galundrovih

Prišla je jesen in z njo tudi spravilo pridelkov z njiv in vrtov. Narava je pridnega kmeta tudi letos obdarila, pa čeprav je pokazala veliko svojih slabih plati. Tako smo se tudi na kmetiji Galunder zbrali, da oživimo spravilo kornice z njive na način, ko še ni bilo sodobne mehanizacije. Prišli so pomagat sosede, prijatelji in sorodniki, da potrgajo kornico, katero so potem skožuhali (ličkali) pri Galundrovih doma. Potrudili smo se in natrgali za eno polno prikolico. Bilo je veselo in polno smeha. Po končanem trganju je prišla na vrsto prava kmečka južina. Dogovorili smo se, da bom kožuhali v nedeljo, saj je takrat več časa. Na kožuhaje je prišlo veliko ljudi, stari in mladi. Bilo je prešerno veselje. Ni manjkalo niti metanja s kornico, basanja s lüpjon, delanja brkov s kornicnimi laski in še raznih drugih vragolij. Goste smo postregli s kvasenicami, krapci, dobro pijačo, kuhanimi zimikami, niso pa manjkali niti pečeni kostanji. Na koncu je bila še prava kmečka južina. Ko je bilo vse končano, je prišel muzikant s harmoniko in smo zaplesali in zapeli. Bilo je veselo in na koncu smo bili vsi zadovoljni, tako da smo se dogovorili, da bomo to tradicijo kožuhanja nadaljevali tudi v prihodnje.

Matija Galunder

Kaj posebnega lahko ponudite svojim gostom? Kako se vključuje čebelarstvo v vašo turistično ponudbo?

Naš namen je, da naši gostje bolje spoznajo najbolj pridne delavke na svetu – čebelice, ter kako si z njihovimi proizvodi izboljšamo zdravje in vitalnost – to imenujemo apiterapija. Tako vse naše goste in skupine s Term povabimo, da se nam pridružijo v Čebelarškem avtobusu, ki je prilagojen in lahko gosti okoli 15 ljudi. Tam jim predstavimo zgodovino in pomen našega prevoznega čebelarstva, zanimivosti iz življenja čebel. Dostikrat jim razdelimo tudi klobuke in pokažemo kakšni satnik s čebelami, če imamo srečo najdemo tudi matico. Pred našo hišo čaka že novejši avtobus, na katerega bomo namestili panje spomladi. Najlepše je, ko točimo med – takrat lahko gostje največ vidijo, saj je to naš praznik. Seveda pa jim na avtobusu predstavimo tudi: medeno vino, bezgov medeni liker in cvetlični, akacijev, kostanjev, gozdni ter kremni med in našo specialiteto »medeno torto«.

Gostje radi pohvalijo naše zajtrke, kjer jim ponudimo različne narezke s tünko in domačimi klobasami, žganice z zabelo, za sladico pa tudi palačinke s smetano in medom. Svež kruh z maslom in štirimi vrstami medu ter marmelado je na razpolago vsak dan, seveda se prilagajamo njihovim željam in vsak dan poskusimo ponuditi

nekaj drugega, a vseeno domačega. Kot polpenzion se lahko odločijo za ugoden paket - kopianje s kosilom v Termah Banovci, kjer je ponudba hrane in pijače zelo pestra, kopajo pa se lahko pred in po kosilu ali večerji.

Imamo pa tudi 4 kolesa, ki jih posojamo, če kdo to želi. V Iljaševcih imamo dva čebelnjaka, zraven pa imamo še zajčke za katere skrbi oče. Gostje, še posebno otroci, jih radi božajo in razvajajo.

V prihodnosti nas čaka še veliko dela, saj gostje dandanes res pričakujejo polno zanimivosti, dobrot in zabave, ne samo sobo za prespati.

Lep čebelarški pozdrav - Naj med!

Ivan Kuhar

Foto: arhiv družine Salamun

Foto: arhiv družine Galunder

kultura

»K vojakom«
v novih oblekah

Folklorna skupina Leščeček je že tradicionalno napolnila dvorano Kulturnega doma zadnjo soboto v mesecu novembru. Takrat se je namreč zgodil 3. Večer folklore, ki ga pripravlja omenjena skupina. Letošnji večer je potekal pod naslovom »K vojakom«. Fantje, ki so v prvem spletu nagajivo trkali na okna svojih ljubic, so kmalu zatem ponosno stopili pred njih, saj so bili »taublih« za vojsko. Sledilo je težko slovo in še bolj žalosten odhod fantov. Z odhodom v vojsko nekoč nihče ni vedel, ali se bo zdrav in živ vrnil v objem svoje ljubice, staršev in bratov ter sester, zato je toliko bolj bil vesel prihod domov, ki so ga na odru, tako kot nekoč naznanili godbeniki. V celoten program so se smiselno vključevali gostje – vokalna skupina Evterpe iz Žižkov, folklorna skupina KD Cven in domači Zadnji moment, ki letos praznuje tudi 15 letnico svojega delovanja.

Letošnji večer folklore je bil še bolj slavnosten zato, ker se je zaključil naš projekt nabave novih folklornih kostumov. Tisti, ki ste jih zamudili, jih lahko ocenite na našem naslednjem nastopu, še prej pa si jih ogledate v biltenu, ki je izšel kot samostojna priloga te številke Fünkešnice.

Tokrat nas je na odru bilo res veliko – poleg vseh nastopajočih in »izkušanih« Leščečkov so se na prireditvi tudi prvič predstavili novinci, ki so se skupini pridružili letos. Skupaj smo

čutili tisto pozitivno tremo, ki te lahko potone po odru.

Z veseljem, zagnanostjo in dobro voljo se vsi skupaj podajamo novim izzivom naproti. Ostajajte naša zvesta publika.

Ivan Kuhar

Foto: Drago Kosi

Leščečki na 39. dnevih narodnih noš v Kamniku

Leščečki smo se v nedeljo, 13. septembra udeležili 39. Dnevnov narodnih noš v Kamniku, kamor smo bili povabljeni iz strani organizatorjev. To je večdnevni festival, v sklopu katerega se odvijajo številni dogodki, ki so tako ali drugače povezani z našo kulturno predvsem pa oblačilno dediščino. Vrhunec festivala je bila tradicionalna povorka narodnih noš, katere se je udeležilo skoraj 2000 noš iz različnih slovenskih pokrajin, ogledalo pa ogromno število obiskovalcev. Za Leščečke je bilo to seveda veliko doživetje - v veliki meri tudi zato, ker smo se na ta dan prvič kompletno predstavili v novi kostumski preobleki. Lepo preživeti nedeljski dan je bil vsekakor dokaz, da smo članice in člani FS Leščeček uspešno zakorakali v novo sezono.

Mateja Rus

Veržejke v Lepoglavi

Članice Društva upokojencev Veržej, sekcije ročnih del, so se v septembru, pod vodstvom Janeza Krnca, udeležile mednarodno znane in uveljavljene festivala čipke v Lepoglavi na Hrvaškem. Lepoglavska čipka je zaščitni znak mesta in njegove okolice in je zgodovinsko povezana s pavlini. Na festivalu so se predstavile tudi čipkarice iz drugih evropskih držav, obiskovalci so lahko čipke občudovali na oblekah in modnih dodatkih, možen pa je bil tudi nakup materiala za klekljanje.

Tatjana Vokić

Foto: Štefka Šterman

Vračam se k Muri in mojim spominom

Riki Zadravec o koncertu Romane Kranjčan v Veržeju, snemanju novega albuma z izključno avtorsko glasbo, o novi harmoniki, deseti obletnici Kulturnega kluba Apropos ter o načrtih za prihodnost.

30. oktobra je Riki na tradicionalnem vsakoletnem koncertu v veržejskem kulturnem domu domači publiki zopet prikazal del svojega glasbenega ustvarjanja. Letos je v goste spet povabil zvoneče ime slovenske glasbene scene, Romano Kranjčan. Romana je s svojim novim projektom, pri kate-

Foto: Andrej Znidarč

..DA SVOJ ROJSTNI KRAJ
ZAPUSTITI ZDAJ,
BOG VE, AL ŠE VIDIMO SE KDAJ..

Obe foto: Ines Šadl

rem se je predstavila v drugačni luči kot smo je vajeni, navdušila tudi veržejsko občinstvo. Tokrat je odpela nekaj skladb iz novega albuma šansonov *Vonj po ljubezni*, pri katerem je k sodelovanju povabila tudi Rikija.

Poleg nje so se nam predstavili tudi člani tria Apropos, ki so odigrali nekaj svojega stalnega repertoarja ter tudi štiri čisto sveže pesmi, ki jih bo moč zaslediti na njihovem prihajajočem albumu z naslovom *Vračam se*. Plošča je ravno v fazi snemanja, vse pesmi na njej pa bodo izključno avtorsko delo Rikija Zadravca. Izdali so že demo posnetke, s katerimi želijo občinstvu približati nastajajoči projekt, hkrati pa pomenijo posnetki tudi promocijski demo material za sklepanje dogovorov o sodelovanju z morebitnimi gosti in potencialnimi produkcijskimi in založniškimi hišami. Riki se v besedilih spomni rodne Prlekije, kar dokazuje že zgovoren naslov *Vračam se*.

Z nastajanjem albuma pa se sklada tudi nabava nove harmonike, za katero Riki pravi, da bo pomenila neke vrste prelomnico v njegovem glasbenem ustvarjanju ter mu dala novega zagona in svežih idej. Harmonika priznanega italijanskega proizvajalca Ballone Burini je namreč izdelana po naročilu in izključno temelji na Rikijevih željah ter glasbenih potrebah.

Da pa bo mera polna, bo Kulturni klub Apropos, katerega jedro je

glasbena skupina Apropos, naslednje leto praznoval svojo deseto obletnico obstoja in aktivnega delovanja. Riki pripravlja tradicionalni koncert konec oktobra, na katerem bo predstavil novo ploščo, obljublja pa tudi obilo priznanih gostov ter nepozabno glasbeno doživetje. Stalna člana zasedbe sta ob menjajočih se ostalih članih le brata Zadavec, poleg Rikija še njegov mlajši brat Jože na bobnih. Svoječas sta z Apropojem sodelovala tudi vsestranski veržejski kulturni delavec Janez Ferenc in glasbena legenda na kontrabasu Mojmir Wolf. Kulturni klub se lahko skozi celotno zgodovino pohvali s sodelovanjem z raznimi znanimi glasbeniki kot so Elda Viler, Romana Kranjčan, Primož Grašič, Tomaž Domicelj idr., kakor tudi s številnimi izvedenimi koncerti po festivalih in odrih doma ter v tujini.

Riki pa tudi v individualni glasbeni sferi načrtuje kopico projektov, med katerimi trenutno prednjači snemanje novega albuma s priznano slovensko pankrokersko legendo Perom Lovšinom.

Za konec dodaja: Čaka me noro leto! in že sedaj vabi vse glasbene sladokusce k poslušanju nove plošče ter na koncert prihodnje leto.

Vito Šadl

šola

Evropski "Sistem razdeljevanja sadja v šolah"

Osnovna šola Veržej v šolskem letu 2009/2010 sodeluje na razpisu Agencije RS za kmetijske trge in razvoj podeželja za sodelovanje v evropskem "sistemu razdeljevanja sadja v šolah" s finančno podporo Evropske skupnosti.

Pomoč je predvidena za povrnitev stroškov nabave sadja in zelenjave za najmanj 20 razdelitev za učence od 1. do 9. razreda, ki so vpisani na našo šolo v šolskem letu 2009/2010. Največja pomoč na učenca na šolsko leto znaša 6 EUR. Razdeljevati se sme le sveže sadje in zelenjava. Za uspešno izvajanje sheme šolskega sadja so vključene tudi iz-

obraževalne in promocijske aktivnosti, v katere bodo vključeni učenci, starši, delavci šole, lokalni strokovnjaki na področju kmetijstva in zdravja.

Z izvajanjem projekta smo pričeli 11. novembra 2009, ko je bilo prvič učencem na voljo sadje. Za vse učence poteka ponujanje istočasno in sicer ob sredah v odmoru med 3. in 4. šolsko uro. Za učence predmetne stopnje je sadje oz. zelenjava na voljo v jedilnici v košari na mizi pred razdelilno kuhinjo malic. Za učence razredne stopnje v košari na mizi pred učilnico 2. razreda.

Vzporedno z razdelitvami poteka tudi druge aktivnosti:

- razredne ure na temo sadje, zelenjava, zdrava uravnotežena prehrana, pomen vitaminov, mineralov, vlaknin, antioksidantov;
- predstavitev sheme razdeljevanja sadja in zelenjave, sadeža kaki na šolskem radiu BLA-BLA;
- medpredmetne povezave;
- izdelava plakata in izbira slogana za plakat;
- oblikovanje spletne strani, kjer so zapisane informacije o razdelitvah in obogatene s fotografijami.

Namen projekta:

Z vključitvijo v projekt želimo doseči različne operativne cilje, predvsem pa, da bi v bodoče naši učenci raje posegali oz. zamenjali slaščico (npr. bombon, čokoladico,...) s sadjem, zelenjavo. Pri izbiri sadja in zelenjave, da bi se odločali za svežo zelenjavo z domačega vrta, da bi raje posegali po sadju iz domačega sadovnjaka kot pa po sadju, ki je bilo skladiščeno in transportirano daljši čas, pa čeprav ni tako lepo in vabljivo kot tisto na polici v trgovini.

Vodja projekta Cvetka Ivančič

Foto: Marjan Štranič

Čebelarji na obisku

Sodelovanje med čebelarji Čebelske družine Veržej in učenci ter učitelji Osnovne šole Veržej je bilo vedno zelo dobro. Kljub temu pa opazimo, da je to sodelovanje v zadnjih letih postalo še tesnejše in dosega vedno višjo strokovno raven. Naši čebelarji so bili vedno pripravljene sprejeti naše učence na domu ali jih obiskati v šoli.

Tudi letos je Čebelarska zveza Slovenije 20. novembra organizirala promocijo slovenskega čebelarstva v vrtcih in na osnovnih šolah. Našo šolo sta obiskala Alojz Novak in Milan Seršen, ki sta učencem prve in druge triade predstavila čebeljo družino in bivališče čebel. Predstavitve je bila zelo nazorna, saj sta pred učence postavila dva za Slovenijo značilna panja – AŽ panj in nakladni panj. Poleg tega sta prinesla tudi nekaj čebelarskega orodja, ki ga čebelarji uporabljajo pri skrbi za čebele. Predstavila sta tudi pomen čebelarjenja za kmetijstvo ter vpliv čebeljih pridelkov na naše zdravje. Med drugim je bil njun namen, da navdušijo učence za nakup domačega medu, saj so analize pokazale, da ima slovenski med zelo malo zdravju škodljivih snovi. Prav tako sta učence želela navdušiti za čebelarstvo. Glede na to, da so na predstavitvi sodelovali najmlajši učenci naše šole je težko reči, če je bil njun namen dosežen.

Ugotovimo pa lahko, da so bili učenci in učitelji s predstavitvijo zelo zadovoljni. Vprašanja učencev, ki so jih postavljali gospodu Novaku po predstavitvi, so bila zelo zanimiva in so pokazala, da so pridno poslušali in se marsikaj koristnega naučili.

Ivan Poljanec

Foto: arhiv ŠKL

Foto: arhiv ŠKL

ŠKL Med dvema ognjema - spet najboljši

Glede na odlične rezultate, ki so jih dosegali naši učenci v igri Med dvema ognjema v preteklih letih, smo se tudi v tem šolskem letu odločili, da se udeležimo tega tekmovanja. Tako smo se v mesecu novembru udeležili področnega tekmovanja ŠKL Med dvema ognjema, ki je potekalo na Ekonomski šoli v Murski Soboti. Na tekmovanju je sodelovala ekipa učencev 3. in 4. razreda, ter ekipa učencev 5. in 6. razreda OŠ Veržej. Učenci 3. in 4. razreda, kakor tudi učenci 5. in 6. razreda so na tekmovanju osvojili odlično 1. mesto. Obe ekipi sta bili v svoji kategoriji nepremagljivi. Z zmagama na področnem tekmovanju sta se tako obe ekipi OŠ Veržej uvrstili na finalno prireditve, ki bo potekala v mesecu maju 2010. Glede na odlično igro naših učencev upamo, da se bomo tudi na finalni prireditvi veselili lepih uvrstitev naših ekip.

Ksenija Seršen, prof.
Anton Šterman, prof.

Šport v Osnovni šoli Veržej

Učence in učenci naše šole so se v manj kot štirih mesecih udeležili več kot deset športnih tekmovanj na različnih nivojih.

Odbojka na mivki

V mesecu septembru je bil državni polfinale v odbojki na mivki za dekleta v Zrkvocih. Kot pomurske prvakinje so se tekmovanja udeležile tudi učence naše šole: Špela Cimerman, Nuša Lašič, Žanin Heric in Ana Šterman. Po štirih razburljivih tekmah so na koncu osvojile šesto mesto.

Tenis

Prvo medobčinsko tekmovanje v tem šolskem letu je bilo v tenisu. Učenci in učence so tekmovali v Ljutomeru. Za našo šolo so tekmovali: Nuša Lašič, Žanin Heric, Ana Šterman, Nik Škrjanec, Rene Heric, Aljaž Tušak, Miha Marinič in Uroš Pihler. Medobčinska prvakinja v kategoriji devetih razredov je postala Ana Šter-

man, drugo mesto je osvojila Nuša Lašič in tretje Žanin Heric. Pri fantih je najvišje mesto osvojil Rene Heric, ki je zasedel četrto mesto.

Mali nogomet za starejše dečke:

V mesecu septembru je bilo medobčinsko tekmovanje v kategoriji osmih in devetih razredov v Stročji vasi. Za našo šolo so igrali: Uroš Rozmariš, Uroš Pihler, Martin Cimerman, Nik Škrjanec, Anže Školnik, Luka Pihler, Marko Maučec in Žan Kolmanič.

Naša ekipa je osvojila tretje mesto.

Mali nogomet za starejše deklice

V mesecu oktobru je bilo medobčinsko tekmovanje v kategoriji osmih in devetih razredov v Križevcih pri Ljutomeru. Za našo šolo so igrala naslednja dekleta: Nika Kučuk, Petra Klemenčič, Nuša Lašič, Špela Cimerman, Žanin Heric, Sabina Kopun in Natalija Ferreira. Naša ekipa je osvojila drugo mesto in se tako uvrstila na regijsko tekmovanje.

Kros

V mesecu oktobru je bilo v Ljutomeru medobčinsko prvenstvo. Iz naše šole se ga je udeležilo več kot dvajset učenk in učencev. Medobčinski prvaki so postali: Miha Rudolf, Gašper Rudolf, Žan Kolmanič, Luka Pihler, Sabina Kopun in Špela Cimerman.

Rokomet za starejše dečke

Še istega meseca, kot kros, je bilo v Ljutomeru medobčinsko prvenstvo v rokometu v kategoriji osmih in devetih razredov. Za našo šolo so igrali: Nik Škrjanec, Tadej Borko, Martin Cimerman, Gregor Horvat, Mario Rajner, Uroš Pihler, Damir Skuhala, Uroš Makoter, Boštjan Lubi in Uroš Rozmarič. Osvojili so tretje mesto.

Rokomet za starejše deklice

V mesecu oktobru je bilo medobčinsko tekmovanje v kategoriji osmih in devetih razredov v Ljutomeru. Za našo šolo so igrala naslednja dekleta: Nika Kučuk, Petra Klemenčič, Nuša Lašič, Patricija Štrakl, Žanin Heric,

Špela Cimerman, Nastja Radulovič, Ana Šterman, Sabina Kopun in Natalija Ferreira. Kljub temu, da so naše tekmovalke bile mlajše od njihovih nasprotnic so prepričljivo osvojile prvo mesto, saj so v finalu premagale OŠ Ivana Cankarja iz Ljutomera, kar s deset proti nič in se tako uvrstile na regijsko tekmovanje.

Badminton

V mesecu novembru je bilo medobčinsko tekmovanje v Ljutomeru. Za našo šolo so igrali:

Nuša Lašič, Nik Škrjanec, Špela Cimerman, Žanin Heric, Rene Repija, Ana Šterman in Rene Heric.

Medobčinski prvaki so postali: Nuša Lašič, Nik Škrjanec in Ana Šterman.

Košarka za starejše deklice

V mesecu novembru je bilo medobčinsko tekmovanje v kategoriji osmih in devetih razredov v Ljutomeru. Za našo šolo so igrala naslednja dekleta: Nika Kučuk, Petra Klemenčič, Nuša Lašič, Patricija Štrakl, Špela Cimerman, Žanin Heric, Nastja Radulovič, Natalia B. Ferrera, Neža Fras, Lea Belec, Sabina Kopun in Ana Šterman. Kljub temu, da so naše tekmovalke bile mlajše od njihovih nasprotnic so osvojile prvo mesto.

Košarka za starejše dečke

V mesecu novembru je bilo medobčinsko tekmovanje v kategoriji osmih in devetih razredov v Ljutomeru. Za našo šolo so igrali naslednji fantje: Damir Skuhala, Tadej Borko,

Uroš Rozmarič, Gregor Horvat, Martin Cimerman, Uroš Makoter, Mario Rajner, Nik Škrjanec, Uroš Pihler, Leon Hladnjak, Izidor Erjavec in Aljaž Tušak. Osvojili so drugo mesto.

Odbojka za starejše dečke

Tudi v mesecu novembru je bilo medobčinsko tekmovanje v kategoriji osmih in devetih razredov v Ljutomeru. Za našo šolo so igrali naslednji fantje: Nik Škrjanec, Damir Skuhala, Luka Pihler, Uroš Rozmarič, Gregor Horvat, Martin Cimerman, Uroš Pihler in Mitja Prelog. Osvojili so četrto mesto.

Odbojka za starejše deklice

V mesecu decembru je bilo medobčinsko tekmovanje v kategoriji osmih in devetih razredov v Ljutomeru. Za našo šolo so igrala naslednja dekleta: Nuša Lašič, Petra Klemenčič, Patricija Štrakl, Špela Cimerman, Ana Šterman in Sabina Kopun. Naša dekleta so vse nasprotnice z lahkoto premagale in osvojile prvo mesto, ter se uvrstile na področno tekmovanje, ki bo v mesecu januarju.

V drugi polovici šolskega leta čaka naše učenke in učence še več kot deset tekmovalj na medobčinskem nivoju. V šestih športnih panogah so se že kot medobčinski prvaki uvrstili na področni nivo tekmovanja, kjer bo odvisno od rezultata ali se bodo uvrstili še na državni polfinale in finale. Glede na videno in dosedanje rezultate sem prepričan, da se bomo udeleževali tekmovalj tudi na državnem nivoju.

Anton Šterman, prof.

Foto: arhiv šole

Foto: arhiv šole

V šoli je najbolj zabavno - med počitnicami

Šestošolci smo se že med poukom spogovarjali, kaj vse bomo počeli v času tako imenovanih »krompirjevih« počitnic. Čeprav smo si jih želeli, smo se potihem kar bali, da se bomo že prvi dan dolgočasili, in tako smo se s pomočjo naše razredničarke spomnili, da bi lahko posadili rože in si z njimi polepšali učilnico. S predlogom smo se vsi strinjali.

Do srede smo se že vsi naspali, zato nam ni bilo žal dopoldneva. Že nekaj časa prej smo v šolo prinašali podtahnjenke in v vodi so pognali koreninice. Tudi sadilni lončki in zemlja so že čakali na nas.

»Končno, komaj sem čakala, da bo sredo,« se je slišalo izza vrat, ko sem se vzpenjala po stopnicah v učilnico slovenščine.

»No, pa začnimo!« je rekla učiteljica.

Najprej nam je učiteljica pokazala, kako naj posadimo rože. Nato je sama polnila lončke z zemljo, mi pa smo sadili. Rastlinice so bile majhne in koreninice nežne. Morali smo biti previdni, da jih nismo poškodovali.

Bilo je zelo zabavno!

Sprejem prvošolcev v šolsko skupnost

Sprejem prvošolcev v šolsko skupnost je prav poseben dan. Tako poseben in pomemben dan za prvošolce kot je prvi šolski dan. Namreč po treh mesecih obiskovanja šole, so se na sprejemu s pripravljenim programom prvošolci prvič predstavili vsem učenkam, učencem, učiteljicam in učiteljem ter drugim strokovnim delavcem v dopoldanskem času. Popoldan pa so se s svojim programom predstavili še staršem in se poveselili na svoji pravi prvošolski zabavi. Na sprejemu so obljubili, da se bodo pridno učili, spoštovali drug drugega in starejše, si med seboj pomagali. Napisano zaobljubo so si nesli tudi domov, da si jo kdaj pa kdaj lahko ponovijo in na njo ne pozabijo. Za prikazan program, ki so ga s pridnostjo skupaj z učiteljico pripravljali kar nekaj časa, pa so bili nagrajeni z darili. Posladkali so se še s torto in tako postali pravi člani šolske skupnosti.

Klavdija Krajnc, prof.
učiteljica 1. razreda

Projekt Mladi posvojijo rokodelca

VOŠ Veržej smo se odločili, da se vključimo v projekt »Mladi posvojijo rokodelca«, ki ga je razpisal zavod Marianum iz Veržeja.

Skupaj z učenci raziskujemo področje rokodelske dejavnosti v naši občini. Pri tem rabimo pomoč sokrajanov in številni so se nam prijazno pridružili v našem raziskovanju. Učenci z veseljem sprejemajo njihove dragocene izkušnje in spomine, ki jih hranijo, ter vestno zapisujejo, zbirajo in fotografirajo, da bi se bogastvo rokodelskih spretnosti zapisalo in tako ohranilo tudi za kasnejše rodove.

Kot mentorici se vsem sodelujočim pri raziskavi toplo zahvaljujemo in vabiva vse, ki imate še kakšno koristno pobudo ali idejo na predstavljenem temo, da se nam pridružite.

Veselimo se sodelovanja.

Mentorici

Marija Ferenc in Milena Sabotin

Foto: Milena Sabotin

vrtec

Počasi so začele nastajati vrste ...

Treba je tudi pospraviti.

»Pusti! Ta krpa je moja!«

Na koncu pa še »gasilski« dokaz o naši marljivosti v počitnicah, mame namreč niso čisto verjele, da res hitimo v šolo, ko smo se tako veselo odpravljali od doma.

Če bodo rože lepo uspevale, vam sporočimo ob kakšni drugi priložnosti.
Za 6. a razred dokumentirala
Taja Kukolj

Foto: arhiv Vrtca Veržej

Foto: arhiv Vrtca Veržej

Otroci starejše skupine vrtca Veržej z vzgojiteljicama Ingo in Suzano

Humanitarna akcija »Pezzovo obdarjanje«

Otroci starejše skupine so sodelovali v humanitarni akciji »Pezzovo obdarjanje«.

S svojimi spretnimi prstki so pomagali pri nastajanju ljubkovalnih

igrač, ki so jih prejeli otroci v slovenskih bolnišnicah.

Vsem otrokom, ki so zaradi bolezni v bolnišnicah želimo, da jim naše ljubkovalne igračke prinesejo vsaj malo topline in jim olajšajo dneve zdravljenja.

Suzana Kolmanič in Ingrid Grantaša

Izdelali smo jaslice

V starejši skupini smo se odločili, da bomo letos naredili jaslice in jih odnesli na razstavo v Marijanišče.

Material za izdelavo jaslic smo začeli zbirati že konec oktobra. Otroci so v vrtec prinašali listje, skorjo dreves, razne gozdne plodove, veje, orehe, koruzne storže, palčke, nabirali smo mah. Stric Rudi Lukas je bil tako prijazen, da nam je izdelal hlevček iz lesa.

Ko smo zbrali dovolj materiala, smo začeli z delom. Najprej smo hiško oblepili z listjem, streho pa s skorjo. Nato smo iz koruznih storžev in orehov izdelali pastirce, Jožefa, Marijo

in Jezusa, ki smo jih oblekli z ličjem. Iz žagovine in oblancev smo naredili ovce, kar je bilo zelo zabavno delo, saj sta se nam lepilo in žagovina kar močno prijemale na prstke. Tudi zvezdo je bilo treba narediti – iz slame, da se bo lepo svetila. "Pa tudi angel ne sme manjkati," so nama povedali otroci.

Po treh tednih so bile naše jaslice gotove in pripravljene za razstavo.

Z otvoritvijo razstave in ogledom naših jaslic na razstavnem prostoru smo bili zelo zadovoljni.

Prijetno presenečenje pa smo doživeli ob razglasitvi, saj so bile naše jaslice ene od nagrajenih.

Ingrid Grantaša in Suzana Kolmanič

Medeni teden v vrtcu

Otroke o zdravem načinu življenja in o koristih medu v vsakdanji prehrani skušamo seznanjati že v vrtcu, akcija slovenskih čebelarjev pa je idealna priložnost, da se o tem ne le pogovarjamo, ampak tudi poskusimo čebelji pridelek.

Z medom in z medenimi dobrotami smo se v vrtcu sladkali cel teden.

Tudi v letošnjem letu so slovenski čebelarji že tretje leto pripravili dobrodelno akcijo »En dan za zajtrk med slovenskih čebelarjev«.

Že od ponedeljka, 16.11. so se v vrtcu vrstile različne dejavnosti: peka medenega peciva, ogled čebelnjaka, medeni zajtrki, plesne, glasbene in gibalne igre ...

V petek, 20. 11. 2009 pa sta nas v vrtcu obiskala čebelarja Alojz Novak in Milan Seršen, člana Čebelarskega društva Veržej.

Predstavila sta nam panj, satje in osebno opremo čebelarja ter otrokom pojasnila osnovne značilnosti čebelarjenja.

V sklopu te akcije sta otrokom podarila zgibanko »Čebelica, moja prijateljica«, katera je poučna in primerna, saj v sliki in besedi informira mlajše in nekoliko starejše o pomenu čebele za okolje, pridobivanju čebeljih pridelkov in o njihovih koristih.

Podarila sta nam tudi nekaj priročnikov, katere bomo s pridom uporabljale vzgojiteljice pri svojem delu.

Na koncu smo se še posladkali z medenimi dobrotami, ki nam jih je spekla naša kuharica.

Vzgojiteljica Gabrijela Kuhar

Čebelarji so v sklopu akcije našemu vrtcu podarili več litrov medu, za kar se jim iskreno zahvaljujemo.

Mali in veliki iz vrtca Veržej

Foto: arhiv Vrtca Veržej

Foto: arhiv Vrtca Veržej

Foto: arhiv Vrtca Veržej

Spekli smo parklje

Pravljичni december je za vse otroke čas velikih pričakovanj ... Ponedeljkovo dopoldne je otroke v vrtcu presenetilo darilce od Miklavža, ki je otrokom prinesel nove vrečke za pospravljanje copat.

Dedek Mirko Rožman pa nam je v vrtec prinesel testo, iz katerega so delovne roke naših otrok pridno gnetle in oblikovale parklje.

Zadovoljni smo izdelke spekli, jih pojedli, vsak pa si je svojega še odnesel domov in ga pokazal njegovim domačim.

Hvala g. Mirku za prijeten dopoldan!

Zadovoljni mali in veliki iz vrtca, vzg. Gabi Kuhar

Sprejem novih ministrantov

Na misijonsko nedeljo, 18.10.2009 smo ministranti naše župnije v svoje vrste sprejeli dva nova člana. To sta Teo Kapun in Blaž Borko. Tako nas je sedaj skupno 19 ministrantov. Ministranti pomagamo duhovnikom pri poteku in izvedbi svete maše. Naše naloge so:

- vstop k bogoslužju skupno z duhovnikom,
- zvonjenje pri vstopu,
- nošnja križa, sveč in kadilnice pri slovesnih svetih mašah,
- prinašanje darov na oltar,
- pomoč pri umivanju rok,
- zvonjenje z ročnimi zvončki pri posameznih delih maše,
- razdelitev liturgičnih listkov po sveti maši.

Ministranti moramo biti Bogu hvaležni, da lahko stojimo okrog oltarja, s svojim vedenjem pa moramo biti zgled drugim.

Naš vodja je g. Janez Krnc. Vsak petek se srečujemo na ministrantskih vajah, kjer se pripravljamo kako naj sodelujemo pri svetih mašah, velikokrat tudi igramo nogomet ali pa smo v igralnici.

V nedeljo popolne smo se ministranti skupno z družinami zbrali na kostanjevem pikniku, kjer smo ob pečenem kostanju in športnih igrah zaključili prijetno nedeljsko popoldne.

Damir Skuhala

Foto: Damir Skuhala

Adventno dogajanje v SMC Veržej

Jaslice so figurice, ki jih v času božiča postavimo pod božično drevo, predstavljajo pa rojstvo Jezusa. Figure so v poljubnih velikostih, običajno na podlagi iz maha ali trave. Prva znana upodobitev živih jaslic sega v leto 1223, ko je sv. Frančišek Asiški v Greciu (Italija) obhajal božični večer v votlini nad vasjo.«

To je bila uvodna razlaga o jaslicah na spletni pošti, ki jo je poslala Irena, saj je bila zadolžena za organizacijo izdelave in postavitve naših jaslic. In smo začeli z debato... Kako pripraviti sceno, kako figurice; kakšne materiale uporabiti; kakšno naj bo naše sporočilo ob tem, ...? Na koncu smo se odločili uporabiti zgolj naravne materiale. Za figurice smo izbrali glino, saj se je ravno ponudila priložnost, da jih izdelamo sami na delavnici izdelovanja jasličnih figur, ki jo je vodila kiparka, gospa Ana Korenč, delavnica pa je potekala v okviru projekta Božična Prlekija. Sandra in Suzana sta se udeležile delavnice in, kljub začetnim težavam, sta uspele izdelati vse figurice, od ovce do pastirčkov, svete družine in svetih treh kraljev... Namesto štalice za sveto družino, smo se pogovarjali, da bi jih letos postavili v votlino... Ja, ampak votlina bo pa iz snega?! Problem smo rešili z veliko balo slame. Na koncu smo predvideli izdolbsti več votlin, da bi posamezno vstavili pastirčke z ovcami ter svete tri kralje. »Ampak, ali je to sploh možno narediti? Zagotovo je težko... Ali pa se nam bo vse podrlo... Kako bi sploh izdolbli?« Začeli smo rahlo dvomiti... »Či smo Verženci bika na türen potegnili, te mo tüdi eno balo prelükjali!« smo si rekli in upali, da bo končni izdelek ne le funkcionalen, pač pa tudi estetski. In uspelo nam je. Na vrh bale smo postavili še adventni venček, počakali, da so se figure spekle, in ta-da! Naš končni izdelek si lahko ogledate na razstavi jaslic v Zavodu Marianum.

Ker pa ni pravega predbožičnega vzdušja brez adventnih venčkov, smo se odločili, da le-te prav tako sami izdelamo. Tudi te smo izdelali iz naravnih materialov. Ker v SMC-ju rabimo občasno tudi kak evro, smo se odločili, da jih naredimo nekaj več – ne samo zase – ter jih prodamo. Pa se je začelo... Nabirali smo storže in mah, sušili pomaranče, rezali smrekove veje ter mamam doma ukradli razne suhe cvetove oziroma plodove različnih grmov, rož, ... Psssst, saj ne vedo! ☺ Nabralo se je res veliko materiala, pa tudi volje in veselja je bilo dovolj, tako da smo izdelali kar veliko venčkov. Bilo nas je okrog deset, in ker je vsak edinstven in poseben, so bili taki tudi naši venčki. Vsak se je potrudil po svojih najboljših močeh. Venčke smo dve nedelji prodajali ob koncu svetih maš, iskrena hvala pa vsem, ki ste jih kupili!

Ker imamo veliko volje, idej in želja, da bi naredili čim več dobrega za soljudi, bomo pripravili kratek program pred polnočnico. Lepo vabljeni k ogledu in poslušanju, zapeli pa boste seveda lahko tudi vi skupaj z nami!

Program že pridno vadimo, saj bomo z njim polepšali pričakovanje božiča tudi varovancem Doma v Lukavcih. Da pa ta predstava ne bi šla prehitro v pozabo, bomo varovancem podarili angelčke iz ličja. Angelčke smo izdelali sami; udeležili smo se delavnice izdelovanja angelčkov iz ličja, ki jo je vodila gospa Marija Tüške, potekala pa je v okviru projekta Rokodelska akademija.

V prihodnjih dneh vam bomo tudi potrkali na vrata, prav vsem, saj bomo raznašali Luč miru iz Betlehema.

Na koncu pa še naše voščilo ob praznikih vsem vam!

**Da bi bili srečni vsi
in mirne praznične dni,
vam želi
SMC Veržej!**

Suzana Puhar

Škofijski molitveni dan za duhovne poklice

Čeprav je uradno marijansko svečtišče naše škofije Turnišče, smo se letos zbrali v Veržejju, da bi dali pomen temu molitvenemu gibanju tudi na tej strani reke Mure.

Številni so se zbirali že k skupni molitvi pred srečanjem, vsi pa so težko pričakovali predavanje patra dr. Leopolda Grčarja, ki je s svojo besedo in pričevanjem na poslušalce naredil velik vtis.

Po dvournem duhovnem programu v prostorih Marijanišča, ki so ga lepo popestrili Ivančičevi s svojim petjem, smo program nadaljevali v župnijski cerkvi s slovesno sveto mašo.

Ob gospodu škofu sta somaševala škofijski referent za duhovne poklice, g. Srečko Fras in pa seveda naš predavatelj, pater dr. Leopold Grčar.

Gospod škof je po dramatičnem orisu pomanjkanja duhovnikov danes, s toplimi in očetovskimi besedami.

Foto: Mirko Rakovnik

dami vzpodbujal mlade k odločanju, druge pa k molitvi, da bi bila ta življenjska odločitev za mlade lažja.

Veliko duhovno spodbudnega smo slišali tudi v lepo pripravljenem prinašanju darov.

Bogoslovci, pripravniki na duhovniški poklic, so prinesli pšenično klasje, kot najplemenitejši in najpotrebnejši sad zemlje za življenje sveta.

Mladi so prinesli na oltar ogromno mladiko odrezano od žive trte, ki je letos bogato obrodila. Srce človeštva so pa prav gotovo otroci, ki so z velikanskim rdečim srcem nazorno pokazali, kaj naj bi duhovnik bil zanje in za ves svet.

Skavti so nas presenetili z mobilnim telefonom, ki ga dandanes že vsak redno nosi s seboj, da lahko z njim od koderkoli kličemo in da nas lahko tudi kdorkoli pokliče. Duhovnik, ki je postavljen za srednika med Bogom in ljudmi, naj bi bil podoben temu tako koristnemu telefonu.

Poleg Svetega pisma je priromal v škofove roke tudi rožni venec, ta čudovita molitev, tako priljubljena in tako pripravna, da po Mariji človeka poveže z Bogom.

Vse te življenjske želje in pričakovanja vernikov od duhovnika, je g. škof položil v bele hostije in kelih z vinom, ter vse to, kot skromne, a iskrene darove človeštva, daroval Bogu za naše posvečenje in za naše zveličanje.

Končno je prišlo tudi nekaj za telo, ki je bilo od bogatega duhovnega programa že kar izčrpano. Osebe Marijanišča jih je pričakalo z dišečim "piknik kosilom".

Prijetno je bilo sestiti skupaj s prijatelji za priročne mize in hvaležno uživati z ljubeznijo pripravljeno kosilo. Lepo je bilo videti duhovnike, kako so se usedli med svoje drage molivce in skupaj z njimi delili dobrodošlo jed in pijačo, kakor tudi nadvse dragoceno prijateljstvo.

Molitveni dan za duhovne poklice smo zaključili z najbolj priljubljeno slovensko pobožnostjo, petimi litanijami Matere Božje in na koncu prejeli blagoslov z Najsvetejšim.

Mirko Rakovnik

Železna maša g. Martina Maroš

Sedemdeset let mineva sod tistega srečnega dogodka, ko je Martina Maroša, ves mlad in apostolsko navdušen, v glavnem mestu Čila, Santiagu, 26. novembra 1939 prejel mašniško posvečenje. Ni bilo časa, ne priložnosti, da bi po stari prekmurski navadi slavil novo mašo s svojimi dragimi domačimi in sovaščani, saj se je moral iz Santiaga takoj vrniti nazaj na Ognjeno zemljo, kjer je bil življenjsko vpet v trdo delo misijonarja.

Toda »njegovi« Dalmatinci, priseljenci iz Dalmacije, so vedeli kaj se spodobi, in so svojemu prijatelju, don Martinu, priredili veličastno novomašno slavje na Ognjeni zemlji, v veliki cerkvi Marije Pomočnice v Puntarenasu. Ker staršev ni bilo prisotnih, je njihovo vlogo prevzel »boter« v osebi jugoslovanskega konzula Nikolaja Brzovića, med mašo pa je prepeval dalmatinski pevski zbor. Nova maša, ki bi morala biti pravzaprav »melinška« je bila torej »dalmatinska«.

Zakaj bi pravzaprav morala biti »melinška«, saj je bil g. Martin rojen v Chicagu, v ZDA, duhovnik je postal v Santiagu, Čile, novo mašo pel z Dalmatinci na Ognjeni zemlji ... ? A g. Martin ni nikakršen brezdomec, ki bi ne vedel kje je doma. Hvalabogu, za »njegov dom« so poskrbeli Verženci, saj ga je prejšnji župan g. Drago Legen proglasil za častnega občana Občine Veržej. Zato se g. Martin ni nikoli preveč ukvarjal s tem problemom; tam kjer je bil, tam se je počutil tudi doma. In tako je bilo tudi za njegovo železno sveto mašo.

Medtem ko se je k diamantni maši pred zbrano množico vernikov pri cerkvi svetega Mihaela slovesno pripeljal z legendarnim »herbijem«, je bilo za njegovo železno mašo ne-

Foto: Mirko Rakovnik

koliko drugače. V nabito Kovačičevo dvorano se je pripeljal na invalidskem vozičku, ob spremstvu svoje skrbne negovalke Lilijane.

Redkokdaj gledamo objokane obraze, pa ti obrazi ne izžarevajo bolečine in žalosti. Tako je bilo tokrat v Marijanišču, ko si v očeh vsakega gledal odblesk tistih dragocenih biserov, ki zablestijo človeku v očeh, ko njegovo srce doživlja nepopisno srečo, radost in hvaležnost. Pa teh biserov v očeh se ni nihče sramoval, saj smo sodoživljali življenjsko srečo železomašnika, g. Martina Maroš.

Z velikim veseljem je k tej slovesnosti prišel tedaj še murskosoboški škof dr. Marijan Turnšek, da bi s častitljivim jubilentom delil iskreno veselje ob visokem duhovniškem jubileju.

Na oltarju dragoceno cvetje, zlati svečniki in svete posode ... Najdragocenejša "sveta posoda", iz katere so verniki 70 let v živo okušali "kako dober je Gospod", pa je skromno počivala na invalidskem vozičku, ki mu zadnje leto nadomešča njegovo, nekdanje tako vehementno hojo.

Jubilantov pogled pa je bil ves čas

obrnjen k oltarju, saj to je zanj sedaj najpomembnejše: darovati in biti darovan. Kolikokrat v 70-tih letih, kar je duhovnik, je držal Gospodov kelih v rokah in izgovarjal kot drugi Kristus Jezusove besede: "To je moje Telo, to je moja Kri ... ki se daruje za vas." In kolikokrat je pil grenki kelih osebnih naporov, duhovniških skrbi in razočaranj. Danes je bil ta kelih nadvse sladak, pa ne samo zaradi koprskega sladkega muškata!

Ob koncu svete maše smo voščili in laskavim besedam gospoda škofa vsi s pridržanim dihom sledili, saj je s klenimi besedami globoko vernega in visoko izobraženega teologa risal skrivnost duhovništva. Višji predstojnik salezijancev v Sloveniji mu je kakor g. škof izrazil hvaležnost za njegovo redovniško doslednost in zvestobo.

Častnemu občanu občine Veržej je z velikim veseljem spregovoril tudi župan, dipl. ing. agr. g. Slavko Petovar. Iz svojih osebnih spominov nanj še iz časov otroštva in mladosti, je lahko črpal globoko občutene besede, ki mu jih je namenil. Poleg lepih besed je zanj namenil tudi praktično darilo, ki ga je bil jubilant nadvse vesel. Z njim si bo lahko kar nekaj časa "popravljal" vsakdanjo kavico po kosilu, vsakokrat v osrečujočem občutku, da je gospod župan pri njem.

Ko so ga na ganljiv način počastile tudi skrbne negovalke iz Centra za socialno delo v Ljutomeru z go. Rosino Kralj, je bil gospod Martin obložen s cvetjem in dragocenimi darili. Tedaj pa smo skupaj zapeli zahvalno pesem in praznovanje nadaljevali zunaj, kjer nas je razveseljevala gostoljubnost domače hiše.

Majhen, prav majhen in skromen bo ostal vsak poskus s sliko in besedo opisati to doživetje. Za vse tiste pa, ki smo to v živo doživeli, pa veljajo besede evangelija takratnega praznovanja: "Srečne pa vaše oči, ker gledate, kar so mnogi želeli videti, pa niso videli, poslušate, kar so mnogi želeli slišati pa niso slišali."

Mirko Rakovnik

Jaslice 2009

Vedno ko slišimo besedo "spet" nas prevalovi občutek naveličanosti, a ko gre za globoko v človekovo čutenje zapisane dogodke, besedica "spet" vzbudi cel kup osrečujočih občutkov, prav takih, ki so nas prešinjali, ko smo spremljali odprte letošnje razstave jaslic. Do zadnjega kotička napolnjena Kovačičeva dvorana v Marijanišču je zgovorna priča, kako ljudi lahko pritegne nekaj pristno ljudskega in verskega.

Učenci osnovne šole so za začetek dogajanja zapeli tisto Slomškovo "Le predi, dekle, predi, prav tanko nit naredi ...", ki je tako »zlezla pod kožo« našemu narodnostnemu čutenju, da jo imamo vsi za ljudsko pesem. Ta pesem nas je torej popeljala desetletja nazaj, v našo bogato narodovo preteklost, ko je ob večerih še vedno drdral kolovrat v naših hišah, kajti za božične praznike je bilo treba pripraviti tople rokavice, nogavice, puloverje, šale ...

Med nami je bil spet gospod škof, dr. Marjan Turnšek. Gospod Mirko se mu je na začetku lepo zahvalil za vso njegovo naklonjenost, ter mu na metropolitanskem sedežu v Mariboru zaželel vse dobro.

Vse pomembne dogodke v Marijanišču redno spremlja tudi župan Občine Veržej, dipl. ing. agr. Slavko Petovar. Vesel je bil ponovne razstave jaslic, saj je lanskoletna razstava privabila nad 5000 ljudi v Marijanišče in s tem v Veržej, kar je za promocijo tega odročnega kraja v SV Sloveniji zelo pomembno.

Čisto spredaj so dogajanje spre-

mljali otroci iz vrtca Veržej in njihove vedoželjne oči so s široko odprtimi zenicami spremljale vsak gib in vsako besedo nastopajočih. Z enako pozornostjo so bili tu zbrani mnogi novinarji medijskih hiš, ki sedaj v predbožičnem času skrbno iščejo vse, kar bi se dalo dobro plasirati na medijski trg.

Pobudnik in avtor razstave, g. Janez Krnc je po prijaznem nagovoru razglasil zmagovalce natečaja med osnovnimi šolami in vrtci.

Tretjo nagrado (veliko sladkarij) so si zaslužili v otroškem vrtcu v Križevcih, ki so jaslice zelo lepo oblikovali. Drugo nagrado je dobila skupina višje stopnje iz otroškega vrtca Veržej. Ti so se razveselili bogatega darilnega bona Term Banovci. Prvo nagrado pa je dobila skupina iz Osnovne šole Kobilje, ki so jaslice najlepše in najbolj ustrezno "vkomponirali" v domače okolje. Za nagrado so si zaslužili izlet na Ptujsko goro.

Gospod škof je spregovoril o jaslicah in njihovem pomenu. Pri tem si je pomagal z besedo "Betlehem" kar pomeni "hiša kruha". To je lepo povezal z domačo mizo ob kateri se družina hrani in z jaslimi, pri katerih se zbirajo živali. Od tod tudi beseda "jaslice". Veliko solz, tudi v lastnih očeh, je izzval, ko je omenil posebne jaslice v naši hiši, to je bolniška postelja, v kateri leži "Božje Dete" in trpi za nas vse. Mislil je na g. Martina Marošo.

Na razstavi blizu sto jaslic. Iz natečaja v osnovnih šolah in vrtcih jih je 25, iz delavnic Ane Korenč 20 in 50 iz vse Slovenije. Razstava bo odprta vse do 7. januarja prihodnjega leta.

Foto: Mirko Rakovnik

Pastirčki pa s svojimi čredami že vabijo v Betlehem, kjer sv. Jožef in Marija iščeta prenočišče. Tudi danes je še tako! Bog, kakor nekdanji tudi danes išče odprta srca, da bi se lahko v njih rodil, za luč v razsvetljenje narodov, za toplino človečnosti, za Božjo bližino sodobnemu človeku, za predokus nebeške slave. Ob pogledu na božični dogodek se nam vse to kot v filmu odvrti pred našimi očmi. Vsekakor to je vredno doživeti in vredno si je to ogledati!

Mirko Rakovnik

Kruh za življenje

Sodelavci in prostovoljci slovenske Karitas so se v soboto, 24.10.2009 spet zbrali v prostorih Marijanišča v Veržaju, da tudi za ta del odmaknjene Slovenije priredijo izobraževalni seminar s pomenljivim naslovom: Kruh za življenje. Na seminarju je bilo lepo število udeležencev, neverjetno veliko tudi takih, ki jih poznamo iz Ljubljane.

Vse se je začelo že pravzaprav dan prej pri večerni maši škofa dr. Marjana Turnška, ki mu je kot čutečemu človeku človeška stiska še kako dobro poznana in tegobe človeka še kako pri srcu. S toplimi besedami, tako kot zna samo on, je zbrane sodelavce Karitasa opogumljal in njihovo krščansko dobrodelnost globoko utemeljeval.

Seminar je potekal v Kovačičevi dvorani, kjer je zbranim o revščini in socialni pravičnosti spregovoril dr. Janez Juhant. Nanizal je kar nekaj ključnih položajev človeka, ko izgubi dostojanstvo in lepo samopodobo.

Krivec za vse to je revščina, ki jo povzročajo socialne krivice.

Kako se s temi problemi ubadajo in na kakšne ovire pri tem naletijo tudi ljudje dobre volje, ki najboljše mislijo, nam je spregovorila voditeljica Centra za socialno delo iz Lendave, ga. Erika Verbančič.

Ta človekoljubna državna ustanova pa ima kar precej nepredvidljivih čeri, na katerih se raztreščijo številna upravičena pričakovanja. Mnoge intervencije in vprašanja iz poslušajoče publike so odkrile marsikatero nepremostljivo težavo ali vnebovpijočo krivico, ki jo zakoni s svojo togo administracijo povzročijo pri najbolj prizadetih.

Ves program pa je suvereno obvladala - in z jasno vizijo dati ljudem upanja v ta kruh za življenje - tudi uspešno vodila ga. Helena Zevnik Rozman. Takoj se je videlo, da ima izredno veliko izkušenj iz "terena", zato njene besede niso bile vedno "predavateljsko" olepšane, na njih se je čutilo veliko prahu in blata, saj izvirajo od tam, "kjer kmet orje trdo zemljo in kjer cestar drobi kamenje" (Rabindranth Tagore). In pravzaprav samo tam se bije boj za pravičnost in samo tam lahko močno izkusimo Božjo navzočnost.

V odmoru je bilo veliko možnosti za pogovor in klepet ne samo s predavatelji, ampak tudi s starimi znanci in znankami.

V popoldanskih urah je bil na vrsti drugi delovni sklop, ki se je začel s predstavitev evropskih dobrodelnih programov, in sicer Kampanjo za evropsko leto boja proti revščini. To predavanje je

z izčrpno "PowerPoint" projekcijo prikazala ga. Helena Zevnik Rozman.

Razvita Evropa gotovo čuti nemirno vest, saj pred vrati njenega "imperija" ležijo dežele v skrajni nečloveški revščini, za kar je kriv ves razviti svet, seveda z Evropo na čelu.

Polna dvorana (še vedno!) je pozorno spremljala napore in načrte naše nove skupne domovine, v želji pač, da se od sosedov naučiš kar največ, s čimer boš lahko bližnjemu pomoč in upanje v stiski.

Mirko Rakovnik

Marko Suhoveršnik odkriva pravi obraz Angole

Kot pripravo na bližajočo se misijonsko nedeljo, je Marijanišče gostilo salezijanca Marka Suhoveršnika. Med nas je prišel s še svežimi vtisi iz Angole, kjer je v počitnicah kot prostovoljec deloval v misijonu slovenskih sester Hčera Marije Pomočnice.

Po živahnih ritmih bobnov in igričem petju afriške melodije, so sproščeni glasovi Otroškega zbora župnije Veržej zbrane v Kovačičevi dvorani kar prikovali na mehke sedeže v pričakovanju, da se bo zdaj, zdaj med njih vsula gruča temnopoltnih otrok širokih nasmehov in snežnobelih zob ...

Kakor da bi naši otroci vedeli in čutili, da ta večer ne pojejo zase ali za ljudi v dvorani, ampak da nocoj pojejo za otroke Angole, revne, prašne, lačne, žejne, neuke ... a v srcu ponosne in srečne.

Foto: Mirko Rakovnik

Foto: Mirko Rakovnik

Maloštevilni domačini, pomešani z našimi gosti, so s silno širino in odprtostjo srca sledili dogajanju, saj so že kar na začetku čutili, da ne bo šlo za kak informativni večer, ampak za večer globoke srčne solidarnosti z drugačnim svetom, kakor je ta v katerem mi naveličano živimo.

Angola, kakor ves tretji svet, se kljub svojim naravnim bogastvom ne more iztrgati iz koščenege objema revščine in se tudi še dolgo ne bo, dokler bodo bogati in vplivni tega sveta bogateli na račun njihove revščine. Delo misijonarjev samih, kakor vseh tistih, ki postanejo glasniki njihovih naporov, je predvsem v tem, da "gasijo" najbolj boleča žarišča revščine, zanemarjenosti in izkoriščanja, hkrati pa osveščajo razviti svet in mu prebujajo že zdavnaj otopelo vest, ki je nekoč še glasno govorila: če so drugi revni, niso po svoji krivdi, ampak po krivdi izkoriščevalcev in zbiralcev krivičnega mamona.

Podobe Angole so res strašljive in nadvse moraste, zlasti tiste v kratkih filmih, ki so jih za animiranje dobrotelnosti naredile evropske filmske hiše. Toda naš Marko je doživel Angolo drugače in večji del večera je bil posvečen tej temi: Angola v nasmehu in igri angolskih otrok in mladih.

Vedno je bilo tako! Veliki in močno tega sveta so lahko neko deželo oropali vsega, niso ji pa mogli odnesti mladosti in upanja, ki žari in se smeje iz tisočerih obrazov. Prepričan sem, da bo prav ta podoba Afrike, mladostne, živahne in prešerne ... nalila pelina v prepolno kupo brezvestnega razvitega sveta, ki se kopa v izobilju, a kronično boleha za dolgočasjem, nezadovoljstvom, nesmisлом, kar je isto kakor to, kar se boleče kaže na zunaj, staranje, umiranje ...

Zato Angola, pogum! Kaj bi stara in onemogla gospa Evropa dala za en nasmeh tvojih otrok in tvojih mladih ... za živahne ulice, igrišča in barakarska naselja ... za polne vrtce in polne šole ... za žar upanja in vere v srečno življenje, ki tako sporočilno govori že iz oči enega samega otroka.

Mirko Rakovnik

Foto: Mirko Rakovnik

Škof dr. Marjan Turnšek se poslavlja

Sprisrčno slovesnostjo, ki je bila v Sredo, 9. decembra v murskosobotski stolnici, se je začel poslavljati naš dosedanji škof, dr. Marjan Turnšek. V tem kratkem času, ko je bil prvi murskosobotski škof, je opravil izjemno delo in kosmato ledino Gospodovega vinograda na tej in oni strani Mure predal svojemu nasledniku z vzorno zoranimi in bogato posejanimi brazdami. Na njem in njegovem imenovanju za prvega škofa v Murski Soboti so se namreč razbila vsa iluzorna osebna pričakovanja nekaterih, ki so odločitev Cerkve in Duha jemali kot zgrešeno potezo.

Kako boleče je moralo biti to za škofa Turnška lahko samo slutimo. On o tem ni nikoli govoril, na slovesnosti v stolnici pa je to omenil nekako takole: »Dragi duhovniki in verniki! Rad sem vas imel; rad tudi takrat, ko je bilo to težko. A bistvo vsakega duhovništva je križ in trpljenje, s katerim se odrešuje svet. In ta križ sem z veseljem jemal na svoja ramena.«

Veržej, bolj natančno Marijanišče s salezijanci in našim delom v njem, je imelo v škofu Marjanu iskrenega prijatelja, ki je zdaleč bolj kakor drugi videl in znal ceniti duhovno razsežnost zavoda Marianum. Ob vsakem pomembnejšem dogajanju je bil med nami, nas potrjeval v drznih in zahtevnih načrtih in gospodu Martinu Maroši pridruževal svoje molitve za uspeh prizadevnega dela in naporenega prizadevanja za duhovno rast in

Foto: Mirko Rakovnik

bogatitev Veržeja ter bližnje in daljne okolice.

Sedaj odhaja nazaj v Maribor, kjer bo prevzel nadškofijo Maribor, v katero je vključena tudi naša škofija. Zato lahko rečemo, da ga ne izgubljam, le odslej bomo na drugačen način občutili njegovo naklonjenost, njegovo modro pastirsko vodstvo in njegove goreče molitve, da bi Božje kraljestvo v srcih vseh ljudi uspešno raslo in zorelo.

Mi mu iskreno želimo, da bo v Mariboru našel veliko, veliko ljudi, ki ga bodo razumeli. Če ga bodo razumeli, ga bodo tudi nujno cenili, spoštovali in ljubili. Potrebno duhovno in človeško oporo pa naj mu nudita »njegova« svetniška prijatelja v Mariboru, škofa Kramberger in Smej.

Prihaja dr. Peter Štumpf

Njega in njegovo življenjsko pot ni potrebno posebej predstavljati, saj je »naše gore list«, bomo pa o njem še veliko slišali in videli. Škof, ki ima korenine tako v Prekijji kakor v Prekmurju, bo skušal ta dva bregova prijateljsko povezovati in duhovno bogatiti.

Mi mu pri tem želimo obilo Božje pomoči in blagoslova. Osebni uspehi in duhovni napredek škofije naj mu dajejo pogum in korajžo, sobratje salezijanci v Marijanišču pa prijateljsko zatočišče in gostoljubno hišo. Župnija Veržej, kateri se je pred nekaj leti kot župnik z vso pastirsko gorečnostjo posvečal, naj bo in ostane njegov ponos in njegova ljubezen.

Mirko Rakovnik

Obiskal nas je sveti Miklavž

Kot že vrsto let, smo se tudi letos 5. decembra, dan pred Miklavževim godom, zbrali v upanju in pričakovanju na njegov obisk. V polni dvorani Kulturnega doma je bilo zaznati napeto vzdušje malih nadebudnežev, ki so radovedno in že nestrpno pričakovali prihod nadvse priljubljenega gosta.

Da bi naredili otrokom veselje, Miklavžu pa pripravili topel sprejem, so člani Otroškega pevskega zbora in mladi iz župnije Veržej z velikim veseljem in z zanosom pripravili spremljajoči program. Tako so otroci lahko letos ob pesmi in dramskem prizorčku z naslovom Katarinin Miklavž, podrobneje spoznavali lik tega skrivnostnega moža dobrote, ki ima resnično ozadje. Kot škof je živel v 4. stoletju v Miri v Likiji, na današnjem turškem ozemlju v Anataliji in postal svetnik.

Sadovi njegovega poslanstva živijo še danes in se širijo povsod tam, kjer je doma dobrota, kjer so pridni otroci, ki tudi na molitev ne pozabijo.

Prav posebej je navzoče očaral lepo pripravljen ples angelov, za kar imata posebni zaslugi plesalka Ana Šterman in njena mama Vesna. Čeprav so se vmes tudi parkelji močno trudili osvojiti otroške duše, smo ugotovili, da izgubijo moč takrat in tam, kjer se otroci trudijo biti dobri, in ko seboljšajo. Te grdobe preženejo njihovi angeli varuhi, če jih otroci za to prosijo. To je bilo odlično ponazorjeno s spreminjajočo se svetlobo, ki jo je spretno uravnaval g. Janez Ferenc, za kar smo mu še posebej hvaležni.

Ob slovesnih fanfarah smo le dočakali prihod sv. Miklavža v spremstvu angelčkov. Otroke je toplo pozdravil in vsakega posebej obdaroval. Skrbne roke članic župnijske Karitas in g. župnika Jožefa Krnca so Miklavžu pomagale pripraviti res lepa darila. Gotovo so morali biti otroci pridni, da jih je tako bogato obdaril.

Posebna zahvala je bila namenjena prav sv. Miklavžu. Pevci so v pesmi prosili angele varuhe, naj jih spremljajo na poti dobrega, da jih bo ta velik mož dobrote naslednje leto lahko spet obiskal.

Domov smo odhajali zadovoljni in srečnejši za tisto, s čimer smo osrečili srca malim ter s tiho željo, da bi se njegova dobrota zasejala globoko v njihova srca, in da bi jo znali deliti naprej.

Marjeta Ivančič

Pregled dogodkov v naši župnji

3.9.2009 REDNA SEJA ŽUPNIJSKO-PASTORALNEGA IN GOSPODARSKEGA SVETA

V četrtek, 3. septembra 2009 so se na svoji redni seji sestali člani župnijsko-pastoralnega in gospodarskega sveta. Ob začetku novega pastoralnega leta so pregledali dogodke v preteklem letu in podali načrtovane dogodke v letu 2009/2010. Gospod župnik je tudi predstavil nov projekt obnove zvonika in nabave dveh novih zvonov.

14.10. 2009 ŠKOFIJSKA PASTORALNA KONFERENCA

V sredo 14. oktobra 2009 je potekala v prostorih zavoda Marianum letna pastoralna konferenca. Zbrali so se škof ordinarij msgr. dr. Marjan Turnšek, generalni vikar msgr. Franc Režonja, voditelj Pastoralne službe dr. Karel Bedernejak, škofijski duhovniki, redovniki, redovnice, kateheti in drugi pastoralni delavci. Obravnavali so naslednje teme:

- kultura odnosov in komunikacij med duhovniki in pastoralnimi delavci,
- kako spremeniti individualizirano pastoralo v občestveno,
- priprava na versko življenje,
- oblikovanje pastoralnih sodelavcev.

22.11. 2009 MARTINOVANJE ZA BRAČE

Po uspešni trgtavi smo se tudi letos brači zbrali na veselem srečanju, kjer nam je g. Mirko predvajal film o dogajanju v vinogradu. Ko smo si dodobra napasli oči in se nasmejali ob duhovitih opombah avtorja filma, smo se okrepčali z dobro hrano, ki so jo z veliko pozornostjo pripravili brači, vse skupaj pa smo zalili z novim vinom, ki obeta oblilo veselja, vse dokler ne bo novega – pri naslednjem martinovanju.

25.11. 2009 KLIC DOBROTE

Tudi letos se je skupina naših župnijskih sodelavcev opravila v Celje na dobrodelni koncert Klic dobrote. Šofer kombija g. Janez je bil s svojo ekipo navdušen nad velikodušnostjo dobrih ljudi, zato so sklenili, da se bodo pogosteje udeleževali podobnih prireditvev.

6.12.2009 PRIPRAVA NA EVHARISTIČNI KONGRES

V nedeljo 6. 12. 2009 so se v naši župnijski cerkvi zbrali člani različnih molitvenih skupin ljutomerske dekanije, kjer je bilo srečanje ob pripravi na vseslovenski evharistični kongres, ki bo v Celju na stadionu, 13. junija prihodnje leto. V prvem delu nam je o evharistiji predaval p. Tomaž Podobnik, v drugem delu pa smo v skupni molitvi poglobljali naš odnos do Najsvetejšega.

Napovednik dogodkov

- 20.12.2009 Božični koncert: Ofrej, Glasbena šola Ljutomer, vsi domači zbori (otroški, mladinski, moški, mešani, banovski) v cerkvi ob 18. uri
- 26.12.2009 Blagoslov konj na god sv. Štefana
- 28.12.2009 Blagoslov otrok
- 31.1.2010 Animatorji pripravljajo praznovanje ob godu sv. Janeza Boska

Darja Makoter

Ob svetovnem dnevu starejših

Vsakoletno druženje starejših občanov Občine Veržej, je letos potekalo v dvorani Gasilskega doma Veržej. Prijetno vzdušje je pričaral klepet naših »najmodrejših« občanov, pomešan z otroškim rajanjem, ki so ga pripravile vzgojiteljice vrtca iz Veržeja, seveda skupaj z otroki. Kulturni program je popestrila tudi članica Terzija, ki je za to priložnost napisala tudi pesem in jo prebrala. Pozdravu in nagovoru župana je sledilo kosilo, ki je v dobri družbi še boljše teknilo. Za tiste najstarejše, nad devetdeset let, pa je društvo upokojencev skupaj z Občino in vrtcem pripravilo posebne pakete, ki so jim jih odnesli na dom, je povedala predsednica društva, Olga Mavrič.

Ivan Kuhar

90 let Sokolstva ob Muri

Po priključitvi Prekmurja h Kraljevini Slovencev, Hrvatov in Srbov po prvi svetovni vojni, so jeseni leta 1919 pričeli na delovna mesta v Prekmurje prihajati številni izobraženci (uradniki, odvetniki, učitelji, finančni strokovnjaki) iz notranjosti Slovenije, ki so s seboj prinesli številne ideje o življenju in delu v drugih krajih domovine. Tako je prišlo tudi do pobude za ustanovitev športnega kluba ali organizacije, ki bi športno dejavnost zajela. Po zgledu z desnega brega reke Mure, kjer je bilo v Ljutomeru Telovadno in kulturno društvo Murski sokol ustanovljeno že leta 1903 (leta 1919 preimenovano v Sokol Ljutomer), je prišlo do ideje za podobno društvo na levem bregu Mure, kjer je že čez dobrega pol leta, 18. marca 1920, na ustanovnem občnem zboru v čitalniških prostorih hotela Krona (Dobray), danes gostišče Zvezda na Trgu zmage v Murski Soboti, bilo ustanovljeno Telovadno in ljudsko prosvetno društvo Sokol. Kot eno glavnih nalog so si ustanovitelji zadali zgraditev Sokolskega doma, ki so ga svojemu namenu predali 30. novembra leta 1929. So pa poleg odbora za gradnjo Sokolskega doma imeli še odbor za postavitve spomenika Sokolskim legionarjem (spomenik na murskosoboškem pokopališču je bil odkrit 7. junija 1931), dramski odsek, pevski odsek, godbeni odsek, fanfaro (trobentače), lutkovno sekcijo, smučarsko sekcijo, knjižnico in dijaški telovadni odsek. Ideja sokolstva se je hitro razširila po vsem Prekmurju in leta 1929 so bila poleg Sokola v Murski Soboti ustanovljena društva še v Rogašovcih, Šalovcih, Beltincih in Lendavi, poleg teh društev pa še 19 Sokolskih čet (Cankova, Gederovci, Brezovci, Moščanci, Pečarovci, Strukovci, Puconci, Tišina, Rakičan, Mačkovci, Dolenci, Grad, Martjanci, Zenkovci, Pertoča, Bakovci, Gornji Petrovci, Benica in Petišovci). Zelo odmevne prireditve Sokola so bili zleti, ko so se širši javnosti predstavili s svojimi telovadnimi nastopi

na prostem (10. julija 1921 v Murski Soboti, 12. julija 1921 v Radencih, 24. julija 1921 v Gornji Radgoni, 16. februarja 1922 v Murski Soboti, 2. julija 1922 v Murski Soboti, 8. julija 1923 v Murski Soboti, 1. junija 1924 v Murski Soboti, 14. marca 1925 v Beltincih, 13. in 14. junija 1925 v Murski Soboti, 4. aprila 1928 v M. Soboti, 1. julija 1928 v Veržeju, poleti 1928 v Beltincih, 26. junija 1932 v Beltincih, 6. avgusta 1933 v Beltincih, 24. junija 1934 v Beltincih, 23. junija 1935 v Beltincih, 1940 okrožni zlet v Ljutomeru).

V Mursko sokolsko okrožje so bila včlanjena v letih po 1. svetovni vojni društva Ljutomer, Murska Sobota in Gornja Radgona ter odsek ljutomerskega Sokola v Križevcih pri Ljutomeru. Pomisliti moramo, da v M. Soboto še ni vozil vlak in ne avtobusi in so se morali vsi nastopajoči in gledalci pripeljati na lojtrskih vozovih. Najbližji so bili Ljutomerčani s četo iz Križevca pri Ljutomeru, ki so se pripeljali po 20 kilometrov daleč. 27. novembra 1922 iz čete nastane društvo Sokol v Križevcih pri Ljutomeru.

O radgonskem okrožnem zletu, 24. julija 1921, je »Sokolski vestnik« župe Maribor zapisal: »Zaradi zgodnjega pričetka tekem so se morali tekmovalci v večini pripeljati (s kolesi, na vozovih!) v Gornjo Radgono že v soboto zvečer. Razdelili so se po stanovanjih, članov radgonskega Sokola, kjer so prenočili. Ob 6. uri je bila tekma s prostimi vajami, potem se je tekmovalo v metanju krogle, diska, kopja, v skoku v višino in daljino, dviganju bremen in v teku. Nastopili so: Sokol iz Ljutomera, Gornje Radgone, Križevca pri Ljutomeru, Murske Sobote in vojaštvo iz Murske Sobote. Igrala je središka sokolska godba.«

Do pričetka 2. svetovne vojne, leta 1941, je delo Sokolov napredovalo na vseh področjih, še posebno pri dvigu narodne zavesti Slovencev – Prekmurcev. Zatorej so madžarski okupatorji ob svojem prihodu zajeli vse premoženje Sokolov, zasegli in zažgali vse knjige Sokolske knjižnice ter društveni arhiv. Po drugi svetovni vojni se je delo pred-

Vse foto: Ivan Kuhar

11. državno tekmovanje iz znanja o diabetesu

V Pomurju zelo tesno in koristno sodelujejo kar štiri društva diabetikov (Gornja Radgona, Lendava, Ljutomer in Murska Sobota). Sicer pa je med Slovenkami in Slovenci 11 odstotkov bolnih za sladkorno boleznijo, v društva pa se jih vključi le tretjina. Vsa štiri pomurska društva tako vključujejo okrog 800 članic in članov.

7. novembra 2009 je potekalo 11. državno tekmovanje osnovnošolcev in srednješolcev v poznavanju sladkorne bolezni. Organizirala ga je Zveza društev diabetikov Slovenije (združuje 40 društev), zaradi velikega števila prijavljenih tekmovalk in tekmovalcev je eno tekmovanje potekalo v Ljubljani na Srednji zdravstveni šoli, drugo tekmovanje pa na Osnovni šoli v Radencih. V Ljubljani je sodelovalo 167 osnovnih in 35 srednjih šol, skupno 575 tekmovalk in tekmovalcev, v Radencih pa 91 osnovnih in 13 srednjih šol, skupno 300 tekmoval in tekmovalcev. Pravico sodelovanja so namreč imeli po trije najboljši šolarji vsake šole, ki so dosegli najmanj 34 točk od 40 možnih na predhodnih šolskih tekmovanjih, kjer je na 300 šolah sodelovalo kar 9 tisoč tekmovalk in tekmovalcev. Samo na tekmovanju v Ljutomeru je bilo zabeleženih 200 tekmovalcev. Kot je povedala podpredsednica Zveze društev diabetikov Slovenije Maruša Pavčič, gre za tekmovanje iz poznavanja sladkorne bolezni. Tovrstno tekmovanje je v Sloveniji predstavila sama na mednarodnem kongresu diabetikov jeseni 2009 v Montrealu v Kanadi, kjer je bilo posebej pohvaljeno kot nekaj edinstvenega, saj poteka, glede na svetovno merilo, le v naši državi. Glavne podatke za sodelovanje na tekmovanju iz znanja o sladkorni bolezni lahko tekmovalke in tekmovalci najdejo v posebni brošuri za pripravo na tekmovanja (Abecedarij sladkorne bolezni dr. Aleša Skvarče), kjer so zajete vse osnove za vprašanja na tekmovanjih, Inštitut za varovanje zdravja Slovenije pa je na svojih sple-

Foto: Filip Matko

vojnega Sokola obudilo v Telovadnem društvu Sobota, ki se je preko Fiskulturnega društva Murska Sobota preimenoval v Telovadno vzgojno društvo Partizan. Iz različnih sekcij TVD Partizan so pozneje izšli samostojni športni kolektivi: rokomet, namizni tenis, nogomet, lahka atletika, plavanje, odbojka, košarka, šah, kolesarstvo, strelstvo, judo, karate, rokoborba, ritmična gimnastika in še kaj. Danes tradicijo predvojnega Sokola, povojnega Partizana v Murski Soboti nadaljuje Društvo za športno rekreacijo Murska Sobota.

Tako se letos slavi 80-letnica izgraditve Sokolskega doma v Murski Soboti, že prihodnjo pomlad pa 90-letnica Sokolstva na levem bregu reke Mure. V spomin na te obletnice je bila 7. de-

cembra v avli Pokrajinske in študijske knjižnice v Murski Soboti odprta posebna razstava, dan pozneje (8. decembra) pa še posebna slavnostna telovadna akademija v večnamenski dvorani pri Osnovni šoli III v Murski Soboti. Nič na ne bi bilo narobe, če se 90-letnico Sokolstva proslavi tudi v krajih, kjer so se odvijale odmevne prireditve Sokola pred drugo svetovno vojno.

"Prvo nedeljo julija meseca leta 1928 je bil v Veržeju sokolski praznik. V lepem vremenu, ki je bilo prirediteljem izredno naklonjeno, so v vasi Veržej proslavljali ustanovitev sokolske čete. K izpeljavi prireditve so veliko pripomogli, poleg društev iz Prlekije, tudi Sokoli iz Murske Soboti." (Časopis "Jutro", 6. 6. 1928)

Filip Matko

Foto: Filip Matko

tnih straneh objavil kar tri knjižice z gradivom (Gibanje, Telesna teža, Prehrana). Na voljo so tudi članki v reviji Sladkorna bolezen in zbornik s predavanji za mentorje, ki so poseben seminar obiskali konec septembra 2009.

Kako so se odrezali pomurski šolarji, učenke in učenci z obeh bregov reke Mure? Na tekmovanju v Radencih, kjer so sodelovale šole Koroške, Štajerske in Prekmurja, je sodelovalo 22 osnovnih šol ter 5 srednjih šol s skupno 81 tekmovalkami in tekmovalci. Srednješolci so osvojili 4 zlata priznanja in 7 srebrnih priznanj, osnovnošolci 16 zlatih in 32 srebrnih priznanj.

In kakšen je bil uspeh šolarjev s področja Občine Veržej? Damir Skuhala je osvojil zlato priznanje (doseženih 37 točk), Neža Fras je osvojila srebrno priznanje (doseženih 36 točk), Monika Ivančič pa je dosegla 30 točk. Čestitamo!

Filip Matko

Tretje v državi

Vprejšnji številki glasila Fünkešnica (štev. 3, september 2009) smo poročali o uspehu članic Društva upokojencev Veržej, ki so na regijskem prvenstvu Pomurja, 12. junija v Ljutomeru, osvojile prvo mesto v pikadu. Kot regijske prvakinje Pomurja so imele pravico nastopa na državnem prvenstvu.

Tega so se udeležile 23. septembra v Gajevcih, kjer je bilo organizator Društvo upokojencev Spodnjega Ptujске-

ga polja, s sedežem v Zagojičih. Med enajstimi ženskimi ekipami so Verženke dosegle izjemen uspeh – 3. mesto v državi. Rezultati ženske ekipno: 1. mesto DU Otočec (2278 točk), 2. mesto DU Zagojiči (2228 točk), 3. mesto DU Veržej (2206 točk) itd. Za ekipo DU Veržej so nastopile: Marica Brunec, Nada Metličar, Tončka Koroša, Danica Kapun in kot rezerva Anica Kozar. Rezultati ženske posamezno: 1. mesto Ljuba Žnidarič (658 točk) iz DU Zagojiči, 2. mesto Danica Kapun (642 točk) iz DU Veržej, 3. mesto Stanka Bučar (636 točk) iz DU Otočec itd.

Kot regijski prvak Pomurja med moškimi se je državnega prvenstva v Gajevcih udeležila ekipa Društva upokojencev Radenci, ki je med tri-

najstimi moškimi ekipami dosegla 6. mesto z 2330 točkami. Rezultati moški ekipno: 1. mesto DU Vitomarci (2701 točk), 2. mesto DU Sežana (2568 točk), 3. mesto DU Škocjan (2548 točk) itd.

Filip Matko, DU Radenci

Adventni venček na prostem

Člani Društva aktivne mladine Veržej se že od ustanovitve društva s svojim vložkom trudimo bogatiti podobo naše občine, predvsem centra Veržeja. Prav tako želimo prispevati k čim večjemu splošnemu zadovoljstvu vseh občanov Občine Veržej. V zadnjem mesecu letošnjega leta smo v pričakovanju prihajajočih praznikov, tudi tokrat, že tradicionalno petič, na predvečer prve adventne nedelje, postavili velik adventni venček na prostem. Venček smo ponovno postavili v parku "Bratstva in enotnosti" pred Kulturnim domom. Zamisel za oblikovanje venčka je tudi letos nastala v glavah članov društva, naš cilj pa je bil popolna preobrazba venčka glede na pretekla leta in nenazadnje raba denarnih virov v okvirih naših finančnih zmožnosti.

Jure Legen

Foto: arhiv DAM Veržej

Spoštovani,

PGD Veržej je le končalo prvi del ene največjih investicij v dolgi in bogati zgodovini društva, to je nabava novega podvozja za gasilsko vozilo GVC 16/25. Tako smo v drugi polovici meseca oktobra pripeljali novo podvozje znamke Renault. Vozilo je bilo postavljeno na ogled tudi vsem krajanom in krajanom od zadnjega petek do nedelje v mesecu oktobru. Sedaj pa je še pred nami drugi del investicije in sicer nadgraditev samega vozila, tako da bo dobilo končno podobo in bo ustrezalo vsem trenutnim zahtevam in predpisom GZ Slovenije. Nadaljnja nadgraditev vozila se že izvaja v Mariboru pri preverjenem in priznanem proizvajalcu gasilskih vozil. Sama nadgradnja naj bi bila končana nekje do polovice meseca februarja prihodnje leto, ko bo vozilo tudi prevzeto in potrjeno s strani GZ Slovenije. Ko bo vozilo prišlo v Veržej, vas bomo o tem obvestili z okrožnico, tako kot do sedaj o celotnem poteku nabave podvozja, obenem pa bi še se enkrat radi obrnili na vse tiste, ki še niso poravnali vseh svojih obrokov, da to storijo čim prej, da bomo lahko tako zaključili celotno investicijo v predvidenem času. Za razumevanje in vso vašo pomoč se vam prav toplotno zahvaljujemo in vas že sedaj va-

bimo da, se nam pridružite na vseh prireditvah, ki jih bomo pripravili v letu, ki prihaja. Najprej vas že sedaj vabimo na jubilejni 130. občni zbor društva, ki bo v soboto 23.01.2010 ob 18.00 v gasilskem domu Veržej.

Na koncu pa vsem občankam in občanom občine Veržej želimo vesele božične praznike ter srečno, uspešno, predvsem pa zdravja polno novo leto 2010.

za PGD Veržej

Kolbl Mihael

predsednik upravnega odbora

»Repovanje« v Bunčanih

Kot že mnogo krat, se je tudi v soboto, 14.11.2009 pokazalo, da Bunčanci znajo stopiti skupaj. Takrat so se namreč na Pihlerjevi kmetiji odločili, da bodo pobrali belo repo, ki so jo zasejali na enem hektarju. Ker je za to potrebno veliko pridnih rok, se je tega lepega sončnega dne zbralo veliko število prijateljev iz Bunčan in tudi od drugod, ki so se veselo zagnali na njivo, tako da je bila repa hitro pobrana. Vmes so se okrepčali z »bujto repo«, harmonikaš Blaž je s harmoniko preganjal nadležni veter, pa tudi za žejna usta je bilo poskrbljeno. Po končanem pobiranju pa se je veseli večer nadaljeval pri Pihlerjevih do poznih nočnih ur. Pa drugo leto spet. Veselo bo!

A.P.

Foto: A. P.

Foto: arhiv društva

Foto: arhiv društva

Foto: TIC Veržej

Čebelarji Veržeja posadili 16 lip

Čebelarji Veržeja smo se vključili v program ČZS za leto 2009, ki ga je pripravilo MKGP. V program je vključen tudi projekt SKRB ZA OHRANJANJE PODEŽELJA: nakup medovitih rastlin. Letos je ta rastlina lipa. Po tem projektu želimo čebelarji na celotnem ozemlju Slovenije posaditi čim več medovitih rastlin, hkrati pa motivirati tudi lastnike kmetijskih in gozdnih zemljišč, da bi tudi sami sadili tovrstne rastline. Na ozemlju Slovenije se je to jesen posadilo 6800 sadik lip. Osem dobljenih lip smo čebelarji ČD Veržej posadili na svojih zemljiščih, drugih osem lip pa bo krasilo okolico Zavoda MARIANUM. Večino dela pri sajenju teh lip sta opravila Marko Štajner in Andrej Kotrščak. Pri sajenju pa smo sodelovali tudi: župan Slavko Petovar, g. Alojz Novak, g. Janez Krnc in g. Milan Seršen.

Naj med!

*Predsednik ČD Veržej
Alojz Novak*

Slovenski med z zaščiteno geografsko označbo

Slovenski čebelarji si že tradicionalno prizadevajo obdržati kakovost medu v največji možni meri. Med pridelujejo z veliko skrbnostjo.

Ravno tako z veliko skrbnostjo obdelujejo med – ga precejajo, posnemajo, skladiščijo in polnijo embalažo. Pot od panja do mize porabnika je kratka, direktna. To pomeni, da porabnik lahko dobi na mizo tak med, kakršnega so čebele proizvedle.

Z namenom dokumentiranja načina pridelave medu in njegove nadstandardne kakovosti je ČZS uvedla Kolektivno blagovno znamko »Slovenski med kontrolirane kakovosti«. V register pridelovalcev Slovenskega medu z zaščiteno geografsko označbo se je vpisal tudi naš čebelar Alojz Novak, kar njegovemu medu potrjuje status kakovosti.

Ivan Kuhar

Sezono zaključili z odličnimi nastopi v tujini

Na dirkah dne, 27.9.2009 so v Ljubljani Veržejci dosegli tri druga mesta (Rambo, B. Seršen; Arisa, M. Šonaja in Roki, D. Puhar) ter eno tretje mesto (Fiorela, S. Seršen).

Na zadnjih dirkah v Ljutomeru, 11.10.2009 pa so osvojili še dve drugi (Lady Luna, R. Hanžekovič in Rambo, B. Seršen) ter dve tretji mesti (La Luna, G. Mayr in Hand Right, V. Šadl).

Še bolj pa so se veržejski konji ter vozniki izkazali v tujini, kamor so se najboljši naši kasači odpravili po zaključku sezone doma.

Odlični triletnik Rambo ter njegov voznik Brane Seršen sta se odpravila dvakrat na hipodrom v Budimpešto, kjer sta zabeležila četrto mesto in zmago!

Tudi Lady Luna voznika in lastnika Reneja Hanžekoviča je zabeležila na Madžarskem zmago, medtem ko je bila njena polsestra La Luna, iz istega hleva, v dveh tekih skupno tretja, potem ko je prvega v zelo močni mednarodni konkurenci kočala kot 3., druga pa kot 2.

Najuspešnejši voznik iz naše občine po uvrstitvah je tako postal Rene Hanžekovič, ki je zbral 9 zmag, 8 drugih in pet tretjih, sledi mu Vito Šadl s tremi zmagami, enim drugim in tremi tretjimi mesti, po dve zmagi pa so zbrali tudi Jože Osterc (k temu še drugo in 2 tretji), Mirko Šonaja (še dve drugi in tri tretja), Brane Seršen (še 2 drugi in tretje mesto) ter Davorin Puhar (dodal je še 3 druga in 3 tretja mesta).

Za veržejskimi kasači je spet fantastična sezona. Po kratkem oddihu se za nekatere bodo, za druge pa so se že začele priprave na sezono 2010, ko boste navijači spet vabljeni, da že na velikonočni ponedeljek 5.4.2010 pridete na ljutomerski hipodrom bodrit naše ase.

Vito Šadl

Župnijska cerkev svetega Mihaela

Cerkev svetega Mihaela nadangela je kvalitetna baročna arhitektura, ki je pomembna tudi zaradi lege sredi tržne naselbine. Takoj po vhodnem portalu iz brušenega terasa (iz leta 1957) stopimo v križno obokano zvonico (prostor pod zvonikom), odkoder vodijo kamnite stopnice mimo okna z znamenito letnico na pevski kor. Pravokotni kamniti portal pa nas popelje v cerkev samo. Ladjo pokriva obokani strop, s tremi pari sosvodnic in štirimi oprogami, vse to pa počiva na dupliranih pilastrih s profilnimi kapiteli. Zidana pevska empora počiva na dveh toskanskih stebrih in treh križnih obokih. Ladja prehaja v prezbiterij skozi členjeni polkrožni slavolok. Prezbitერიj je obokan s parom sosvodnic in tristranim zaključkom, ki počiva na enakih pilastrih kot ladja. Cerkev je 20 m dolga, 6 m široka in 10 m visoka. Vso notranjščino krasi figuralno dekorativna slikarija, delo Feliksa Barazzuttija iz Graza iz leta 1884. Od notranje oprave, ki se omenja 1617 se ni ničesar ohranilo. Vsa oprava je kasnejše delo.

Glavni oltar

Glavni ali veliki oltar ima nastavek ločen od oltarne mize. Nastavek se ravna po zaključnih stenah, nosita ga dva para stebrov s popolnim ogredjem, ki se v sredi v obliki grede usločuje. Sledi atektonska atika s skupino Svete Trojice in z množico angelov v oblakih. V nastavku je v osrednji polkrožni niši kip svetega Mihaela nadangela, ob strani pa kipi Jožefa in Mateja na levi ter Lovrenca in Gregorja Velikega na desni. Oltar je delo iz sredine 18. stoletja. Tabernakelj z dvema adorantoma (angela, ki častita Najsvetejše) je zgodnjeklasicistično delo iz konca 18. stoletja. Predelan je bil leta 1884.

Straska oltarja

Straska oltarja sta postbaročna iz leta 1884. Njuna kompozicija je običajna, nastavek stebriščen, atika atektonska.

Boštjanov (Sebastijanov) oltar

Desni oltar je bil prvotno posvečen svetemu Sebastijanu, ob njem pa sta bila sveti Rok na levi in sveti Florijan na desni. Pri zadnji obnovi oltarja, so svetega Roka dali na sredino in mu naredili večji podstavek, Boštjan pa je bil obrnjen v steno. Sveti Rok je bil verjetno izdelan za neki drugi oltar, saj je rezbar moral njegovo desno stran (plašč) kar precej "obsekati", da ga je lahko postavil med nišo in stebrom. V atiki je luneta s podobo svetega Cirila.

Marijin oltar

Levi, Marijin oltar je iz leta 1797, njegov prednik pa celo iz leta 1776. Ob čudovitem kipu Marije z Jezusom in žezlom (Marija Pomočnica) stojita še starša Device Marije, sveti Joahim na levi in sveta Ana na desni. V atiki je luneta s podobo svetega Metoda.

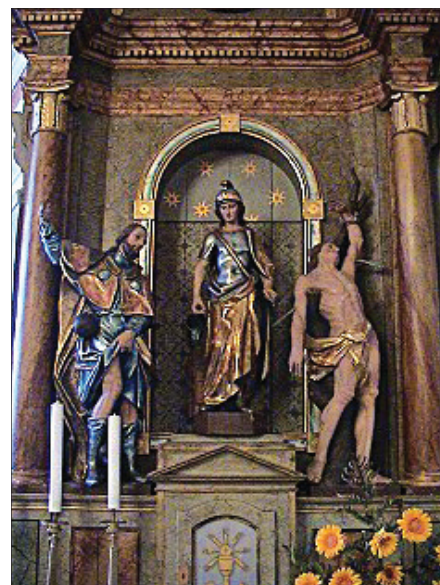
Orgle

Prvotne orgle so bile iz leta 1778 in naj bi bile delo znamenitega mojstra Kafke iz Maribora. Od njih ni ostalo nič. Druge so bile iz leta 1870. Od njih bi se še našla kakšna piščal na podstrešju. Sedanje pa so delo Jenkove orglarske delavnice iz leta 1990.

Križev pot

Križev pot je delan po Fuerichu ter je delo že omenjenega Feliksa Barazzuttija iz leta 1885

Vir: www.marianum.si
avtor Mirko Rakovnik

Vse foto: Mirko Rakovnik

center duo

25.-30. 10. 2009

Za nami je prvi raziskovalno-etnološki tabor, ki je del aktivnosti v sklopu mednarodnega projekta »Rokodelska akademija«. Nosilec, Center DUO, je skrbel, da je cel teden potekalo vse tako kot je bilo treba – pripravil in koordiniral teren, skrbel za udeležence tabora, da so se v Veržeju dobro počutili, predvsem pa skupaj z murskosoboškim Pokrajinskim muzejem, ki je pripravil strokovna izhodišča za tabor, z mentorstvom bdel nad učinkovitim delom študentov.

Foto: Jože Gabor

27. 10. 2009

V sklopu projekta »Mladi posvojijo rokodelca«, katerega nosilec je Center DUO, je v Kovačičevi dvorani predaval dr. Janez Bogataj. Projekt se izvaja v 9 prleških šolah in predavanje je bilo v prvi vrsti namenjeno mentorjem, ki sodelujejo v projektu z različnimi skupinami učencev. Ker pa je bilo predavanje odprtega tipa in so se ga lahko udeležili tudi drugi, ki bi jih tema zanimala, se je prostor kar lepo napolnil. Tudi predavatelj s svojim živahnim in malce zbadljivim pristopom ni razočaral. Predvsem je skušal mentorjem in vsem ostalim, ki delajo v šoli približati pomembnost pravilnega predstavljanja kulturne dediščine in ne pačenja le-te, ki nam jo na žalost

včasih posredujejo mediji. Dodal še je nekaj konkretnih napotkov kako in kaj čim bolj izpeljati projekt in tako zaključil zanimivo predavanje. Projekt je sofinanciran iz programa LEADER.

Foto: Tatjana Vokric

10. 10. 2009

Obiskali so nas udeleženci mednarodne strokovne ekskurzije v organizaciji Slovenskega etnološkega društva, etnologi in člani Društva slovensko-avstrijskega prijateljstva. Predstavili smo jim Center DUO in projekt Rokodelska akademija. Veseli smo bili tudi knjižnega gradiva, ki so nam ga naši obiskovalci darovali za nastajajočo knjižnico Centra DUO.

6. 10. in 28. 11. 2009

Kovačija, kovaška delavnica Centra DUO je v teh dneh gostila prvi dve skupini, odkar smo vključeni v projekt Rokodelska akademija. Kovač Franc Franko iz Puconcev je najprej, 6. 10. učencem Osnovne šole Križevci prikazal tehniko kovanja, jim podal osnovna teoretična znanja, ob koncu pa so tudi sami poprijeli za kladivo in kovali železo, dokler je bilo vroče. 28. 11. pa smo podobno delavnico, le malce bolj strokovno izvedli za člane sindikata Slovenskih železnic. Vse delavnice, ki se izvajajo v projektu Rokodelske akademije so odprte za javnost, zato spremljajte našo internetno stran.

V novembru

je v Zavodu Marianum Veržej, v okviru projekta Božična Prlekija, potekal 3-dnevni brezplačni tečaj modeliranja jaslčnih figuric iz gline pod strokovnim vodstvom mednarodno priznane kiparke Ane Korenč, doma iz Šmartnega pri Ljubljani. Ana Korenč se že 29 let ukvarja z glino, nje ne unikatne jaslice pa so gostovale na številnih razstavah v Sloveniji in v tujini. Pri svojem delu sledi svtopisemskim in etnološkim izročilom, kar se je vidno odražalo tudi na jaslčnih figuricah več kot 30 udeležencev tečaja iz Pomurja. Ogledate si jih lahko na letošnji 2. Razstavi jaslic v Veržeju.

Foto: Ivan Kuhar

5. 12. 2009

je v sklopu Rokodelske akademije potekala delavnica pletenja iz ličja. Delavnica je bila namenjena dijakom in mladim, vodila pa jo je ga. Marija Tüške. Po uvodnem predavanju nas je seznanila z osnovami pletenja iz ličja, predstavila orodje, ki ga pri svojem delu uporablja, povedala pa je tudi, kako sploh pridobimo kvalitno ličje. Nato so tudi udeleženci, ki jih je bilo 16, preizkusili svoje spretnosti. Po videnem lahko potrdimo, da bo letos veliko božičnih dreves okrašeno prav z okraski iz ličja.

Pripravil Ivan Kuhar

Po božiču diši - z domače peči

Julika Petovar, rojena 1935. leta je velikokrat za božične praznike svoje domače in prijatelje razvajala z dišečim sadnim kruhom z domače krušne peči. Še sedaj ga rada speče, a ne več toliko kot nekoč. Kako zadiši kruh iz njene peči nam je razkrila med pogovorom.

Klecimprot se peče sigdor pret svetke, jas sen ga sigdor pekla pred svetke, enih pet klecimprotov. Naredla sen si tak, ka sen večer kvos postavila, tepa sen si sodje čez den skühala, ka eno sodje se je kühalo. Ene ali ne kühajo, jas pa sen. Klüjece, suhe slive, grüške, fige, fig ne, fige sen tak narezala pa rozine. Drügo pa se je ne kcoj devalo. Sodje se küha zato, ka je bole sočno, pa še leži ga režeš, či je kühano. Tepa sen si tisto maso večer malo cukrala pa z enin litron ruma polela, ka se je napojalo. Na drüge den pa sen omesela testo, tak kak za krüh črne, tepa sen notri mesela sodje. Naredla sen koloče, ka so gor šli, tepa f peč ž jimi. Taka je to ne nikša künšt. Testo sen omesela kak za črni krüh, tepa sen si testo na švorke rastolala, pa v vsakšega dola vglhno sodja. Švorke sen te dola v krnice ale pa slavjače. V slavjači gre testo pret gor kak f krnice. Slavjača je s slame, krnica pa z lesa. Testo se moga mete na toplen, ka ti je lepše gor šlo. Nekda so bile tüde hüše zime kak so zej, ne. Testo hode gor po eno vüro, vüro pa pol, kak je. Pret kak sen krüh f peč dola sen ga namozala s pol žučoka pa pol vode, pret pa sen še ga gor malo pomelala, ka se je ne na veki lopor prija. Na lopore sen koloč še malo obliküvala pa s prston lükjo naredla. Tepa f peč ž jime. To se je te peklo nege vüro pa pol ali pa še duže, odvisno kak si si peč zakürja. To

moreš znati praf zakürite. Te, či še je kere ne glih pečene bija, si ga gor med žnübja potegna, ka se je tan do kunca speka. Žnübja je mesto, ke je žerjavica bila, pa je nejduže toplo ostalo. Samo jas sen to ne dosta delala, ka sen še te nekaj s pečoj trufila.

Süho sodje smo delali duma. Nabirali smo joboka, nejbojše za klüjece so kisile jaboke, bobovec, krivopedel, kanada, tota je dobra, ka je sočna. Tüde grüške smo brali, pa slive. Te kdo sen krüh pekla, sen skos sodje v skledo nadevala pa na peče sišila. Kdo je süho bilo, sen v glaže shronila pa z vrečkoj dol zadelala.

To še napiše, ka mi je Mulečova Marica skos liter ruma dola pa fige, jas pa sen ji te koloč klecimprota spekla. Za božič, ja. Za božič smo ga vedno pekle.

Foto: splet

- cukrate** – sladkati; delati sladko
- glaž** – kozarec; (večja) steklena posoda za shranjevanje živil
- grüška** – hruška; sadno drevo ali njegov pečkat; sad stožčaste oblike
- klecimprot** – sadni kruh; kruh s koščki suhega sadja
- klüjec** – krhelj; posušen podolgovat kos sadja, navadno jabolka
- koloč** – hleb; večjemu krogelnemu odseku podobno oblikovan kruh
- krnica** – krnica; večja okrogla posoda, navadno izdolbena iz enega kosa lesa
- krüh** – kruh; pečeno živilo iz moke, vode, kvasa
- künšt** – umetnost; dejavnost, ki zahteva spretnost, znanje na področju, kot ga izraža prilastek
- kvos** – kvas; snov iz kvasovk, navadno za vzhajanje testa
- lopor** – lopar; lopati podobna priprava za dajanje kruha v peč
- lükja** – luknja; v kako snov narejena vdolbina, zlasti globlja, ožja
- rastolate** – razdeliti; iz celote narediti dele
- sigdor** – vedno; izraža pojavitev, ponovitev ob vseh primerih, vseh priložnostih
- slavjača** – pehar; navadno okrogla posoda, pletena iz slame
- sodje** – sadje; več sadov, sadovi
- svetek** – praznik; dan, ko se navadno ne dela, posvečen kakemu pomembnemu dogodku ali spominu nanj
- švorek** – del; kar nastane z delitvijo celote
- vglihen** – enak; tak, ki se po lastnostih, značilnostih ujema, ne razlikuje
- žnübja** – del ognjišča, kjer je žerjavica med peko kruha
- žučok** – rumenjaki; rumena snov v jajcu (v besedilu je mišljeno celo jajce)

Ivan Kuhar

Velika politika v naši majhni vasi

Draš in njegove norčije

Veržetu ni bilo nikoli »prave« politike. Niti takrat je ni bilo čuti, ko je državni sistem predpisoval tako ali drugačno politiko. Verženci so se take politike radi izogibali, raje so se šli kakšne svoje politike, ki so si jo izmišljali vaščani sami. Da pa ne bi bilo v Veržetu tako strašno vse skupaj zaspano, so nekateri hudomušneži poskrbeli za ta pravo veselo razpoloženje. Vsi so skrbeli za to, da bi se ljudje raje smejali, kot pa se ukvarjali s politikom. Takšen je bil tudi naš Andrej, ali kot smo ga klicali Draš.

Nekega večera, ko so pri sosedu Miholu pridno zvrčali kozarce srbske ružice (srbsko vino), so ga prijatelji, ki so tudi imeli kar precej maliganov v glavah, pričeli ogovarjati. Češ, kako lahko sam živi v hiši po smrti žene in podobno. Draš jih je nekaj časa poslušal in jih opazoval, kako so norce brili iz njega, nato pa se je postavil v bran: »Kaj boste vi govorili? Lahko vam povem, da bi se lahko takoj poročil, če bi to hotel. Doma imam cel kup pisem, ki mi jih pišejo ženske, mlajše od mene in takšne, ki so za pogledat.«

Na Draševo prepričevanje so se vsi še bolj krohotali. Draš pa jih je miril: »Da mi boste verjeli, vam jutri prinesem pisma, da se boste lahko sami prepričali.«

Beseda je dala besedo, segli so si v roke in se dogovorili, da se naslednjo noč spet srečajo pri Miholu na kozarčku srbskega, ko jim bo Draš prinesel pismo svoje ljubice.

Draš je prispel domov, sedel za mizo, vzel pisalo in list papirja ter pričel pisati:

»Dragi moj Andrej!

Moram vam sporočiti, da me je vaše pismo precej razveselilo. Spoznala sem, da ste zelo inteligenten in sem se zato odločila, da postaneva prijateljca oziroma ljubimca. Jaz sem upokojena učiteljica in tudi vdova, zato si želim živeti z inteligentnim moškim, kot ste vi. Pišete mi, da imate otroke

pri kruhu, tudi jaz jih imam in nimam nobene ovire priti živeti v vaš kraj. Želim še slišati vaše mnenje.

Vas pozdravlja in poljublja na Vas misleča Radika.«

Naslednji dan je Draš komaj čakal, da se bo lahko spet srečal z verženskimi hudomušneži. Ko se je stemnilo, jo je Draš ubral proti Miholu v Madjar gaso. Vsi so bili že zbrani ko je vstopil.

»No, Draš! Pokaži nam pismo in ga preberi, da bomo videli, če si res tako zanimiv za ženske?«

Draš si je usedel, naročil kozarec ružice, vzel pismo iz žepa in ga pričel brati.

V sobi je nastala smrtna tišina, saj prisotni niso mogli razumeti, da Draš res bere pismo Radike. Ko je končal, je vprašal prisotne: »No, kaj pravite?«

Vsi so strmeli v svoje kozarce, ko je smrtno tišino prekinil Franček: »Naj ti sliko pošlje, da boš vedel, kaj si boš nakopal.«

Vsi so se strinjali z Frančkovim idejo.

Draš je preračunal, kdaj bi lahko slika prispela: »Če ji jutri odgovorim, bi pojutrišnjem dobila pismo in če bo še isti dan pismo s fotografijo poslala, bi se spet lahko našli v petek zvečer.«

Vsi so se z Draševim terminom strinjali, zvrnili še kakšen kozarec in se razšli.

Naslednji dan je Draš brž odkoralkal k svojemu birmancu, ki je takrat fotografiral ljudi po Prekmurju za osebne izkaznice, in ga prosil za fotografijo

kakšne prekmurske ženske. Birmanec je imel boljšo idejo. Ponudil mu je fotografijo manekenke iz revije Playboy. Draš je obrnil fotografijo in na hrbtno stran napisal: »Drašu v spomin od njegove Radike.«

V petek zvečer so spet vsi nestrpno čakali Draša pri Miholu in zvrčali kozarec za kozarcem.

»Me zanima, kakšnega krampa de privleka,« se je oglašil Franček.

Nato je vstopil Draš. Vsedel se je

za mizo in počasi izvlekel fotografijo. Vsi so osupli.

Niso mogli razumeti, da si Draš lahko privoščil tako lepo žensko? Nekaj kozarcev so še spili, zmajevali z glavo, Draš pa je ponosno sedel in jih opazoval, kakšna nevoščljivost je žarela iz njih. Ko so se razhajali, se je oglašil Miho: »Kdaj pa bo že prišla, Draš?«

»Prihodnji teden, če de vse po sreči,« se je resno obrnil Draš in pazil, da mu ne bi ušel smeh. Med potjo pa je kar žarel od veselja, kako je spet poskrbel za Veržensko politiko.

Vest, da se bo Draš že tretjič ženil, se je po Veržetu razširila tako bliskovito, kot če bi strela udarila. Ženske so se ustavljale na cesti in vsaka je vsaki hotela povedati najnovejšo novico. Draš se bo ženil.

Naslednjo nedeljo popoldne je Draša obiskal verženski župnik.

»Draš, nekaj se z Vami dogaja. Ne vidim Vas več pri svetih mašah. Nekoč ste redno obiskovali službe božje, bili ste zvonar in cerkveni ključar.«

Draš se je župniku spretno izmikal z vse mogočimi izgovori.

»Pa nekaj se sliši, da se nameravate poročiti?«

»Zakaj pa ne? Veste, težko je sam živeti v hiši. Če bi prišla ženska, bi mi tudi lahko kuhala.«

Župnik ga je prepričeval, da je v teh letih poroka nesmisel, da si Draš lahko nakoplje kar nekaj problemov. Draš se je župniku še nekaj časa upiral potem, pa mu je pokazal še fotografijo, katero je njegov birmanec prefotografiral iz revije Playboy. Nato mu je razložil še vso zgodbo, s katero je dodobra razmigal veržensko javnost in župniku razložil, da je njegova ljubljenska krava Radika, ki mu vsako jutro in vsak večer daje dovolj mleka za zajtrk in večerjo. Ko je župnik slišal celo Draševo zgodbo, s katero je radovedne in nevoščljive Veržence dodobra potegnil za nos, se je tudi on dodobra nasmejale.

Janez Ferenc

ROKODELSKA AKADEMIJA
KÉZMŰVES AKADÉMIA

Rokodelska akademija

Projekt: Rokodelska akademija / Kézműves Akadémia (OP Slovenija – Madžarska 2007 – 2013)

Nosilec dogodka: Občina Veržej

Lokacija: Zavod Marianum Veržej / Pomurje

Operacijo delno financira EU, Evropski sklad za regionalni razvoj

Naložba v vašo prihodnost
Operacija delno financira Evropska unija
Evropski sklad za regionalni razvoj

Befektetés a jövőbe
A projekt az Európai Unió támogatásával, az Európai
Regionális Fejlesztési Alap társfinanszírozásával valósul meg

Osnovno izhodišče konference je bilo, da sta celostni razvoj in strokovna nadgradnja rokodelskih poklicev pomemben vidik trajnostnega ohranjanja in revitalizacije dediščine v vseh njenih pojavnih oblikah. Na konferenci smo, skupaj s priznanim strokovnjaki, poskušali odgovoriti na vprašanja o priložnostih in ovirah formalnega in neformalnega izobraževanja za rokodelske poklice, o usposabljanju rokodelcev v podjetniških, marketinških in konservatorskih veščinah ter o spodbudah programov EU za ohranjanje in razvoj rokodelske dediščine na podeželju. Dogodka se je udeležilo več kot 70 slovenskih in madžarskih predstavnikov stroke, izobraževalnih in kulturnih institucij, podjetnikov, rokodelcev in turističnih delavcev.

Info-motivacijska delavnica za rokodelce v organizaciji Centra DUO

prof. dr. Janez Bogataj, etnolog

Katalin Beszprémy, vodja Oddelka za ljudsko umetnost, Madžarska hiša za dediščino

mag. Gojko Zupan, sekretar v Direktoratu za kulturno dediščino, Ministrstvo za kulturo

Anikó Menyhért, vodja Oddelka za raziskovanje in razvoj, Nacionalni inštitut za poklicno izobraževanje in izobraževanje odraslih, Madžarska

Darko Mali, vodja središča za raziskave in razvojne strategije, Center RS za poklicno izobraževanje

– dediščina za poklice prihodnosti

mednarodna konferenca s strokovno ekskurzijo, 20. 11. 2009

dr. Tadeja Primožič, Sektor za razvoj podeželja in strukturno politiko, Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano RS

Na tiskovni konferenci so sodelovali: dr. Janez Bogataj, profesor etnologije, Akos Zágórhidi Czigány, generalni direktor Hegypásztor Kör, Janez Krnc, vodja Centra DUO in Slavko Petovar, župan Občine Verzej. Konferenco je povezovala Marja Dolamič.

Na okrogli mizi, ki jo je moderiral Ivan Kuhar, so sodelovali: József Horváth, predsednik Rimokatoliške fundacije Martineum, Eva Skrabut, predsednica Društva za ljudsko umetnost v Županiji Zala, Janez Krnc, vodja Centra DUO, Jelka Pšajd, višja kustosinja, Pokrajinski muzej Murska Sobota in Stanka Dešnik, krajinska arhitektka, Javni zavod Krajinski park Goričko

Ogled Centra DUO v Verzeju

Pri lončarju Saši Žumanu v Ljutomeru

Demonstracijska delavnica pletarstva iz ličja v Mali Polani

Besedilo in foto: Tatjana Vokić

DATUM	URA	DOGODEK	VSEBINA	LOKACIJA	ORGANIZATOR
22. 12.	po 15.00	Betlehemska luč	Mladi jo ponesejo na vse domove	Občina Veržej	SMC Veržej
24. 12.	23.40	Polnočnica	Akademija in maša	Župnijska cerkev	SMC Veržej Župnija Veržej
26. 12.	9.30	Blagoslov konj	Maša in nato blagoslov konj, pogostitev	Pri župnijski cerkvi	Župnija Veržej
28. 12.	19.30	Koncert na vasi	Tradicionalni božično-novoletni koncert v Banovcih	pred Gasilskim domom Banovci	Turistično društvo Banovci
3. - 6. 1.		Koledovanje	koledovanje na praznik Svetih treh kraljev	Občina Veržej	koledniki
do 7. 1.	vsak dan od 8.00-12.00 in od 15.00-17.00	2. Razstava slovenskih jaslíc v Veržeju	Na ogled več kot 50 unikatnih jaslíc iz cele Slovenije. Osrednja tematika letošnjega natečaja za vrtce in šole SV Slovenije: »prleške jaslíce«. Razstava je del projekta Božična Prlekija.	Kovačičeva dvorana Zavoda Marianum Veržej	Zavod Marianum Veržej – Center DUO Društvo ljubiteljev jaslíc Slovenije Turistično društvo Banovci Terme Banovci Občina Veržej
do 7. 1.	ogled priporočamo v večernih urah	10. Božična vas Banovci	Tradicionalna prireditev – ambientalne jaslíce na dvoriščih domačij. Razglasitev rezultatov strokovne komisije: 8. 1. 2010 (nagrade prispevata Občina Veržej in Terme Banovci)	Banovci	Turistično društvo Banovci
23. 1.	18.00	130. jubilejni občni zbor PGD Veržej	Občni zbor društva, proslava ob 130-letnici delovanja bo v juliju 2010	gasilski dom Veržej	PGD Veržej
februar	19.00	Tradicionalni DAM-ov ples	Zabava z večerjo	Lokacija še ni natančno določena	DAM Veržej
26. 3.	19.00	14. Kovačičev večer	Predavanje in kulturni program	Zavod Marianum Veržej	Zavod Marianum Veržej
marec	popoldan	4. občinski Pikado turnir	Športni turnir	GD Banovci	ŠRD Banovci

Vse spremembe in dopolnitve dogodkov bodo objavljene na spletni strani www.centerduo.si, za vse podrobnejše informacije pa nas lahko obiščete tudi na sedežu TIC-a Veržej, od ponedeljka do sobote med 9.00 in 15.00.

TIC Veržej
Puščenjakova 1
SI - 9241 Veržej

T: +386 51 654 778
F: +386 2 588 90 61

E: center.duo@siol.net
W: www.centerduo.si

